

FONDS Bijzondere JOURNALISTIEKE PROJECTEN

Jaarverslag 2018

Bas Haan, winnaar van de Brusselprijs 2018, met van links naar rechts juryleden Yasmina Aboutaleb, Eelco Bosch van Rosenthal en Jutta Chorus.

Inhoudsopgave

	<u>Pagina</u>
Bestuursverslag	
Woord vooraf	3
1. Het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten in 2018	5
<ul style="list-style-type: none">● Aantal aanvragen, toe- en afwijzingen● Gehonoreerde projecten● Afgeronde projecten & impact	
2. Speciale subsidieregelingen	14
<ul style="list-style-type: none">● Lira Startsubsidie voor jonge journalisten● NIAS-beurs journalist-in-residence● NIA-beurs journalist-in-residence● Regeling Talentontwikkeling<ul style="list-style-type: none">○ Beurs Expertisebevordering○ Beurs Jong Talent	
3. Nieuwe Journalistiek	16
<ul style="list-style-type: none">● Conferentie Stop de Persen● Start-upproject● Overige projecten● Vervolg van het project	
4. Activiteiten	18
<ul style="list-style-type: none">● Brusseprijs voor het beste journalistieke boek● Overige activiteiten en aandachtspunten	
5. Toekomst Fonds BJP	22
6. Risicoparagraaf	23
7. Samenstelling bestuur en directie	24
8. Wet Normering Topinkomens	26
9. Code of Cultural Governance	27
10. Financiën	28
Bijlage 1: Toegekende subsidies 2018	
1.a Regeling Bijzondere Journalistiek	30
1.b Regeling Onderzoeksjournalistiek	36
Bijlage 2: Niet gehonoreerde subsidieverzoeken 2018	
2.a Regeling Bijzondere Journalistiek	45

2.b Regeling Onderzoeksjournalistiek	49
Bijlage 3: Financiële afwikkeling	51
Bijlage 4: Afgeronde projecten 2018	
4.a Regeling Bijzondere Journalistiek	52
4.b Regeling Onderzoeksjournalistiek	64

Jaarrekening 2018

Woord vooraf

'Goed nieuws', schreef Emile Fallaux, een van de oprichters van het Fonds BJP, in een e-mail dit jaar. 'Terug naar de oorsprong van het fonds dat bij oprichting werd geïnspireerd door het toenmalige Fund for Investigative Reporting in de VS.'

In het regeerakkoord van het kabinet-Rutte III stond het voornemen om 5 miljoen euro te bestemmen voor de bevordering van (regionale) onderzoeksjournalistiek. Begin 2018 werd duidelijk dat het ministerie van OCW dit bedrag op basis van ingediende voorstellen wilde verdelen tussen het Fonds BJP en het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek (SvdJ). Na intensief overleg met alle betrokkenen kon het Fonds BJP in juli de start van de 'Regeling Onderzoeksjournalistiek' aankondigen. Hiervoor was 1 miljoen euro beschikbaar. Daarnaast kende OCW tegen het einde van het jaar 600.000 euro toe aan het Fonds BJP voor Talentontwikkeling- en expertisebevordering op het gebied van de onderzoeksjournalistiek.

Deze financiële impuls stelde het Fonds BJP voor praktische uitdagingen, maar bood vooral de mogelijkheid om een aantal langgekoesterde wensen te kunnen realiseren. De financiële ruimte ontstond om meer hoogwaardige journalistieke projecten te ondersteunen. Bij de nieuwe regeling werd de nadruk gelegd op onderzoeksjournalistieke, multimediale en regionale journalistieke projecten. De voorwaarde dat het om geschreven journalistiek moest gaan – ingegeven door beperktheid van de middelen – werd losgelaten. Voortaan stelt het Fonds BJP zich platformafhankelijk op, dat wil zeggen dat ook de makers van audiovisuele en multimediale journalistieke projecten voor subsidies in aanmerking komen. De openstelling van de Regeling Onderzoeksjournalistiek leidde tot een stijging van het aantal subsidieaanvragen bij het fonds, en tot een verhoging van de aangevraagde subsidiebedragen.

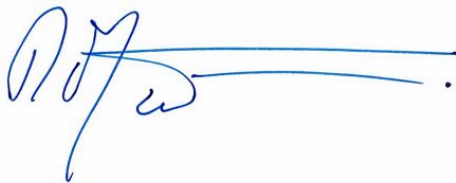
Het fonds richt zich bij de uitvoering van de regeling, zoals altijd, op individuele journalisten. De brede belangstelling voor de projectsubsidies maakt een groot potentieel aan journalistieke initiatieven zichtbaar. Door de bezuinigingen die de afgelopen jaren bij veel media hebben plaatsgevonden, de druk op beloningen en de kwetsbare positie van (jonge) journalisten die geen vast dienstverband hebben, voldoet het aanbod van de regeling aan de vraag van het journalistieke veld.

De Regeling Talentontwikkeling zal in het voorjaar 2019 van start gaan. Uitgangspunt van het Fonds BJP hierbij is dat individuele journalisten aanvragen kunnen doen om zich verder te bekwamen dan wel ervaring op te doen op het gebied van onderzoeksjournalistiek. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de opleidingen voor journalistiek en onderzoeksredacties van gevestigde media. Ook hiervoor geldt dat bijzondere aandacht aan journalisten van regionale media wordt gegeven.

Op 8 juni 2018 organiseerde het fonds de conferentie 'Stop de Persen!' waar de balans werd opgemaakt van vier jaar intensief onderzoek naar journalistieke start-ups in het kader van het project Nieuwe Journalistiek. Gezien de voortgaande ontwikkelingen in de journalistiek onderzoekt het fonds mogelijkheden om het project Nieuwe Journalistiek een vervolg te geven.

Terugkijkend op het afgelopen jaar stelt het bestuur van het Fonds BJP vast dat met inzet van alle betrokkenen een bijzondere prestatie is geleverd. Het fundament is gelegd om de komende jaren met onverminderd enthousiasme de doelstellingen van het Fonds BJP te blijven verwezenlijken: steun verlenen aan bijzondere (onderzoeks)projecten van gemotiveerde journalisten.

Amsterdam, 30 maart 2019

Roel Janssen
Voorzitter Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Conferentie 'De Regio Vecht Terug', op 25 april 2018. Vlnr: Joëlle Terburg (medewerker Fonds BJP), Jessica Swinkels (directeur Fonds BJP) en Arie Slob, Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media (foto: Stimuleringsfonds voor de Journalistiek).

1. Het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten in 2018

In juli 2018 kon het Fonds BJP met de nieuw beschikbare gelden van het ministerie van OCW de Regeling Onderzoeksjournalistiek openen. Er zijn in die regeling, vanaf het najaar, twee subsidierondes geweest. Om het onderscheid tussen de regelingen te verduidelijken, is de regeling die het fonds tot dan toe kende, omgedoopt tot de Regeling Bijzondere Journalistiek.

Een wezenlijk verschil tussen de beide regelingen is, naast natuurlijk de inhoudelijke aard van de projecten, dat de Regeling Onderzoeksjournalistiek platformonafhankelijk is: het gaat niet alleen meer geschreven- of fotojournalistiek, in print of digitaal, maar ook audiovisuele of multimediale projecten kunnen gehonoreerd worden. Binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek is er bovendien extra aandacht voor projecten over regionale onderwerpen e/o in regionale media.

In 2018 ontving het Fonds BJP in totaal 262 subsidieaanvragen (in 2017 waren dat er 156), waarvan 190 binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek en 72 in de Regeling Onderzoeksjournalistiek. Om binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek meer financiële ruimte te creëren, zijn in overleg met het ministerie 24 al in 2018 gehonoreerde projecten, die inhoudelijk gezien beter pasten bij de Regeling Onderzoeksjournalistiek, daarnaar overgeheveld. Zo kan het dat er, nog voordat er aanvragen voor de Regeling Onderzoeksjournalistiek binnenkwamen, al 24 toegekende projecten binnen die regeling waren.

Regelingen Bijzondere Journalistiek en Onderzoeksjournalistiek 2018

Aantal aanvragen, toe- en afwijzingen

In 2018 ontving het Fonds BJP 190 subsidieaanvragen binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek. Er waren in 2018 negen subsidierondes. Het bestuur kwam even zoveel keren bijeen om de binnengekomen voorstellen te beoordelen. Van de 190 reguliere subsidieverzoeken werden er 70 gehonoreerd, waarvan twee 'In Residence'-beurzen, voor het Netherlands Institute of Advanced Study (NIAS) en het Nederlands Instituut Athene (NIA). Van deze 70 toekenningen zijn er 24 overgeheveld naar de Regeling Onderzoeksjournalistiek. Het totaal van toekenningen binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek is dus 46.

Voor de Regeling Onderzoeksjournalistiek ontving het Fonds BJP 72 subsidieaanvragen, waarvan er 41 werden gehonoreerd. Samen met de 24 overgeheveld toekenningen, maakt dat een totaal van 65 gehonoreerde projecten binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek.

In de Regeling Bijzondere Journalistiek werden in 2018 twaalf aanvragen aangehouden, omdat voor de besluitvorming aanvullende informatie over het project benodigd was. Drie van de twaalf projecten zijn in aangepaste vorm ingediend binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek en daar alsnog gehonoreerd. Van de overige negen projectvoorstellen zijn er zes alsnog gehonoreerd (waarvan twee in 2019). Aan het einde van 2018 hadden de aanvragers van drie aangehouden voorstellen nog geen aanvullende

informatie ingediend, waardoor het besluit over hun aanvraag pas in 2019 genomen zal worden.

Binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek werden geen aanvragen aangehouden. Wel werden binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek twee aanvragen gehonoreerd die eind 2017 aangehouden waren. Voor een volledig overzicht van de in beide regelingen honoreerde projecten zie bijlage 1A (Regeling Bijzondere Journalistiek) en bijlage 1B (Regeling Onderzoeksjournalistiek).

Van de 109 verzoeken die binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek in 2018 werden afgewezen, betrof het 19 keer projecten die niet voldeden aan een of meer van de subsidievoorwaarden en daarom op formele gronden door het bureau konden worden afgehandeld (in 2017 waren dat er eveneens 19). De overige 92 aanvragen zijn door het bestuur op inhoudelijke gronden afgewezen. Twee aanvragers besloten zelf hun subsidieaanvraag in te trekken. Binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek zijn 30 aanvragen afgewezen, waarvan 5 op basis van formele gronden. Eén aanvrager besloot zelf zijn subsidieaanvraag in te trekken.

In vier gevallen maakten aanvragers binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek gebruik van de mogelijkheid de afwijzing aan te vechten door een verzoek tot heroverweging van het bestuursbesluit in te dienen, al dan niet met aanpassing van het oorspronkelijk voorstel om aan de bezwaren van het bestuur tegemoet te komen. Hiervan werd aan één project (25 procent) alsnog subsidie toegekend. Binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek maakten twee aanvragers gebruik van deze mogelijkheid. Beide aanvragen werden alsnog gehonoreerd met een subsidietoekenning. Voor een geanonimiseerd overzicht van de niet gehonoreerde projecten zie bijlage 2A (Regeling Bijzondere Journalistiek) en 2B (RO).

Om uiteenlopende redenen besloten twee aanvragers van eerder gehonoreerde voorstellen hun project in 2018 in te trekken: het betrof projecten uit 2017. In beide gevallen hebben de aanvragers overeenkomstig de subsidiebepalingen de uitgekeerde voorschotten volledig aan het fonds terugbetaald. Van twee projecten heeft het Fonds BJP besloten de subsidierelatie te beëindigen aangezien de projecten te ernstig waren gestagneerd en/of door omstandigheden niet (of niet binnen afzienbare termijn) tot een publicatie zouden leiden. Het betreft projecten waaraan subsidie was toegekend in 2012. Van één project is besloten het restant van de subsidie niet uit te keren, aangezien de publicatie een andere vorm bleek te hebben dan waarvoor de subsidie was aangevraagd.

In totaal is in 2018 op deze manier een bedrag van €20.650,- aan eerder toegekende subsidies teruggevloeid naar de algemene middelen. Op grond van met redenen omklede verzoeken van de betreffende aanvragers, heeft het fonds voor een totaalbedrag van €21.500,- besloten van terugvordering af te zien. Voor de procedure van de financiële afwikkeling van projectsubsidies zie **bijlage 3**.

Gehonoreerde projecten

Aan de 111 gehonoreerde projecten werd in 2018 in totaal een subsidiebedrag verstrekt van €753.352,-. Hiervan was €320.633,- afkomstig uit het reguliere subsidiebudget voor de Regeling Bijzondere Journalistiek, €425.219,- uit het subsidiebudget van de Regeling Onderzoeksjournalistiek en €7.500,- uit de Lira Startsubsidie voor jonge journalisten (zie verderop). Gemiddeld werd binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek per project €7.133,- toegekend (vorig jaar €5.958,-). Binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek bedroeg de

gemiddelde toekenning €6.542,- per project. Dit relatief lagere gemiddelde is te verklaren doordat een aantal van de toekenningen in de Regeling Onderzoeksjournalistiek een aanvraag voor vooronderzoek betrof. Deze vooronderzoeksubsidie biedt de aanvrager de gelegenheid om, voorafgaand aan de uitvoering, de haalbaarheid van het onderzoek in kaart te brengen en bestaat uit een bedrag van twee maanden honorarium (max. €3.500,- per project exclusief onkosten).

Regeling Bijzondere Journalistiek

Van de 46 gehonoreerde voorstellen in de Regeling Bijzondere Journalistiek zullen er 26 uitmonden in een boekpublicatie en 20 in een artikel, serie artikelen, digitale longread of multimediaal project. Bij een aantal projecten is zowel sprake van een boekpublicatie als van een artikel of artikelenserie. In 2018 was het aandeel aanvragen die resulteerden in een artikel of serie artikelen 43,5%, ten opzichte van 56,5% aanvragen voor boekpublicaties. In 2017 was deze verhouding identiek.

Ten opzichte van 2017 is het percentage vrouwen dat het afgelopen jaar met succes een beroep deed op het Fonds BJP gestegen van 49% naar 54%. De gemiddelde leeftijd van de journalisten wier project door het Fonds BJP is gehonoreerd is inmiddels een aantal jaar min of meer stabiel: 45 jaar in 2016, 42 jaar in 2017, en 43 jaar in 2018. De jongste gehonoreerde aanvrager van 2018 was 23 jaar. De oudste aanvrager was 86 jaar.

In 2018 ontving het Fonds BJP bij de Regeling Bijzondere Journalistiek veel voorstellen over actuele en politieke onderwerpen die betrekking hadden op zowel Nederland als het buitenland. Gehonoreerd werden bijvoorbeeld een project over Nederlandse provinciale politiek en een project over de Europese verkiezingen en nationaal populisme. Migratie was opnieuw een belangrijk thema onder de subsidieaanvragen. Er werden drie aanvragen voor boeken toegekend over de problematiek rond vluchtelingen. Nieuw en in lijn met de actuele discussie hieromtrent waren dit jaar aanvragen die zich richtten op de herevaluatie van het verleden. Zo is er een project over de toekomst van een Nederlands slavernijmuseum toegekend en een onderzoek naar koloniale 'helden' gehonoreerd.

Ook buitenlandse thema's waren goed vertegenwoordigd. Meerdere aanvragen behandelden globale ontwikkelingen die voor Nederland van belang zijn, zoals de opwarming van de aarde, polarisatie, het opkomende nationalisme en aardgas en olie. Net als vorig jaar was Islamitische Staat een terugkerend thema; gehonoreerd werden een onderzoek over Irak na IS en een boekproject over jezidi's.

Sportthema's kwamen veel aan bod. Onder de gehonoreerde aanvragen vielen projecten over tennis, vrouwenvoetbal in de Wereldkampioenschappen en de Olympische Spelen.

In totaal werden in 2018, evenals in 2017, vier subsidieaanvragen voor biografieën en biografische schetsen gehonoreerd. Toegekend werden biografieën over de laatste perkenier op de Banda-eilanden Paulus 'Pongky' van den Broeke, over CDA-politicus Camiel Eurlings, over de Surinaams-Nederlandse schrijver, journalist en programmamaker Anil Ramdas en over culinair journalist Johannes van Dam.

Zoals elk jaar kende het fonds in 2018 subsidie toe aan enkele bijzondere journalistieke fotoprojecten. Zo maakte Sanne Zurné een fotoreportage over Kiribati, een eilandstaat in de Grote Oceaan dat als gevolg van klimaatverandering steeds verder onder water komt te staan. Ook werden fotoreportages over een Albanese vrouwengevangenis en over de Baltische Staten toegekend.

Foto van Sanne Zurné, in de fotoreportage over de eilandstaat Kiribati, die door de stijging van de zeespiegel naar verwachting in 2050 geheel onder water is verdwenen. Gepubliceerd bij: Vice.

Regeling Onderzoeksjournalistiek

Van de 65 gehonoreerde voorstellen zullen er 47 uitmonden in een (serie) artikel(en), gedrukt of digitaal. Twaalf voorstellen zullen resulteren in een boekpublicatie, drie in multimediale online projecten. Daarnaast is subsidie verleend voor een radioreportage, een podcast en een film. Publicatievormen van de gehonoreerde subsidieaanvragen worden zodoende steeds diverser. Daarbij worden zowel traditionele als nieuwe en innovatieve vormen van journalistiek omarmd.

Het percentage vrouwen dat in 2018 met succes een beroep deed op de Regeling Onderzoeksjournalistiek lag lager dan het percentage binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek, namelijk op 39%. De gemiddelde leeftijd van de gehonoreerde journalisten ligt dan juist weer iets lager: 40 jaar. De jongste gehonoreerde aanvrager van 2018 was 23 jaar. De oudste aanvrager was 62 jaar.

Veel projectaanvragen bij de Regeling Onderzoeksjournalistiek worden in teamverband gedaan en in samenwerking met verschillende media, landelijk en regionaal. Twee grote onderzoeksjournalistieke projecten die dit jaar werden gehonoreerd overschreden de landsgrenzen. Deze internationale journalistieke samenwerkingen vergrootten het bereik van de onderzoeken, en daarmee ook de impact van die projecten. Een voorbeeld is het project *Lost in Europe* over de naar schatting 10.000 verdwenen vluchtelingkinderen in Europa. Online platform *Small Stream Media* en radioprogramma *Argos* werken bij dit project samen met internationale mediapartners, onder andere in Italië. Ook het online journalistieke platform *Follow the Money* is onderdeel van een internationaal journalistiek collectief, dat onder de naam *CumEx Files* verhalen publiceert over Europese dividendbelastingfraude.

Het leeuwendeel van de toegekende projecten betrof het binnenland. Een terugkerend thema was de zorg in Nederland. Toegekend zijn onder andere projecten over psychiatrische thuiszorg, kindermishandeling, gesponsorde artsen en de macht van zorgverzekeraars.

Verder waren dataverzameling en privacy populaire thema's onder de aanvragen voor de Regeling Onderzoeksjournalistiek. Onderzoeksprojecten over onder andere cybersecurity, data-gedreven landbouw, personeelsdata en hackers werden gehonoreerd.

Ook veel regionale en lokale onderzoeksvoorstellen werden toegekend. Enkele voorbeelden van onderwerpen die aan bod kwamen: zoutwinning in Friesland, projectontwikkeling in Castricum, landschapsbeleid in Friesland, Groningen en Drenthe, gaswinning in Groningen, aanbestedingen in Amersfoort en de huizenmarkt in Rotterdam.

Meerdere onderzoeken naar identiteit werden toegekend, onder andere over identiteit op de werkvloer en over het leven van Marokkaanse Nederlanders in Nederland.

Illustratie bij het artikel van Margot Smolenaars in *Vers Beton* over gevallen van kindermishandeling die te lang blijven liggen.

Afgeronde projecten & Impact

Regeling Bijzondere Journalistiek

In 2018 werden 53 projecten afgerond die met steun van het Fonds BJP tot stand zijn gekomen. In totaal zijn het afgelopen jaar 30 journalistieke boeken verschenen, waarvan twaalf biografieën of biografische schetsen en een fotoboek. Tevens werden 23 projecten afgerond die resulteerden in 83 afzonderlijke publicaties in Nederlandse (en Vlaamse) dag- en weekbladen en/of op online journalistieke platforms. Voor een overzicht van de binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek in 2018 afgeronde projecten zie **bijlage 4A**. Voor een uitvoeriger omschrijving van de betreffende publicaties verwijzen wij graag naar de site van het Fonds BJP.

De meeste boekpublicaties werden goed tot zeer lovend ontvangen in de media en ook diverse artikelen(series) trokken veel positieve aandacht of vielen in de prijzen. Bij de afronding van dit verslag waren de volgende in 2018 met steun van het Fonds BJP verschenen publicaties onderscheiden of genomineerd:

- Anja Vink, 'De school voor administratie' (serie artikelen, *Vrij Nederland*)
Genomineerd voor de Nationale Prijs voor de Onderwijsjournalistiek 2018
- Jeroen van Bergeijk, 'Uberleven. Undercover als Uberchauffeur' (boek, Ambo Anthos)
Longlist Brusseprijs 2019
- Ad van den Dool, 'Sporen van Uschi K. Een reconstructie' (boek, Ambo Anthos)
Longlist Brusseprijs 2019
- Frédérique Geerdink, 'Dit vuur dooft nooit. Een jaar bij de PKK' (boek, Unieboek het Spectrum)

- Longlist Brusseprijs 2019
- Peter Giesen, 'Retour de France. Over de route nostalgique naar het Frankrijk van nu' (boek, Thomas Rap)
Longlist Brusseprijs 2019
- Marcel Haenen, 'De bokser. Het leven van Max Moszkowicz' (boek, Querido)
Longlist Brusseprijs 2019
- Olof van Joolen & Silvan Schoonhoven, 'Liggen blijven!' Achter de schermen bij de mariniers van De Punt en de terreuracties van 1973-1978' (boek, Nieuw Amsterdam)
Longlist Brusseprijs 2019
- Arnold Karskens & Henk Willem Smits, 'Operatie Laat niets in leven. Het bizarre leven van oorlogsmisdadiger Guus Kouwenhoven' (boek, Uitgeverij Q)
Longlist Brusseprijs 2019
- Annet Mooij, 'De eeuw van Gisèle. Mythe en werkelijkheid van een kunstenares' (boek, De Bezige Bij)
Longlist Brusseprijs 2019
- Thomas Rueb, 'Laura H. Het kalifaatmeisje uit Zoetermeer' (boek, Das Mag)
Longlist Brusseprijs 2019
- Jeroen Thijssen, 'Johannes van Dam. De biografie' (boek, Nieuw Amsterdam)
Longlist Brusseprijs 2019
- Stefan Vermeulen, 'HEMA. De onwaarschijnlijke ontsnapping van een nationaal icoon' (boek, Prometheus)
Longlist Brusseprijs 2019

Tevens werden de volgende eerder verschenen door het Fonds BJP gesubsidieerde projecten, in het jaar 2018 onderscheiden of genomineerd:

- Onno Blom, 'Het litteken van de dood. De biografie van Jan Wolkers (boek, De Bezige Bij)
Winnaar Nederlandse Biografieprijs 2018
- Karin Sitalsing, 'Boeroes. Een familiegeschiedenis van witte Surinamers' (boek, Atlas Contact)
Winnaar Beste Groninger boek 2018 in de categorie non-fictie
- Brenda Stoter, 'Kindsoldaten van IS 'Mijn vrienden zijn nu in de hemel' (serie artikelen, *De Groene Amsterdammer*)
Nominatie 'Gouden Freelancer Award'
- Hella en Sandra Rottenberg, 'De sigarenfabriek van Isay Rottenberg. De verborgen geschiedenis van een joodse Amsterdammer in nazi-Duitsland' (boek, Atlas Contact)
Nominatie Libris Geschiedenis Prijs
Nominatie 'Lang zullen we leven-trofee'
- Louis Hoeks 'In geouwehoer kun je niet wonen, Het leven van Jan Schaefer' (boek, Atlas Contact)
Shortlist Brusseprijs 2018
- Adinda Akkermans & Roos Menkhorst, 'Bibeb Biechtmoeder van Nederland', (boek, Querido Fosfor)
Longlist Brusseprijs 2018
- Raymond Korse & Jan Smit, 'De Kantorenkoning, Opkomst en ondergang van het Eurocommerce-imperium' (boek, Balans)
Longlist Brusseprijs 2018

Sommige publicaties wonnen geen prijzen, maar genereerden veel impact: naar aanleiding van het artikel van Bram Logger in *De Gelderlander* over vuile grond in de Redichemse Waard wordt het beleid rondom slibstort heroverwogen. Staatssecretaris Van Veldhoven van Infrastructuur en Waterstaat zegde toe te onderzoeken hoe ze de import van vervuilde buitenlandse grond en slib zoveel mogelijk kan beperken.

Daarnaast valt op dat subsidieaanvragers na publicatie veel werk verrichtten om de impact en het bereik van hun artikelen te vergroten door op creatieve manieren discussies rondom de thema's op gang te brengen en lezers te betrekken bij hun verhalen. Zo maakte Kirsten van Santen naast een multimediale productiereeks over de Wereldburgers van de Voorstreek (*Leeuwarder Courant*) ook een theatervoorstelling over de bewoners en ondernemers van de Voorstreek. Marjolein Koster ging voor *Dagblad van het Noorden* met Nederlandse veteranen terug naar Bosnië, de verhalen die ze schreef werden gepresenteerd aan 100.000 bezoekers tijdens Veteranendag op het Malieveld. Na publicatie van hun serie over krimpgebieden in Nederland organiseerden journalisten Katja Keuchenius en Brechtje Keulen samen met *Small Stream Media* een talkshow waar betrokkenen uit verschillende regio's bij elkaar kwamen.

Regeling Onderzoeksjournalistiek

In 2018 werden onder de Regeling Onderzoeksjournalistiek 15 projecten afgerond die met steun van het Fonds BJP tot stand zijn gekomen. In totaal is binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek het afgelopen jaar één boek verschenen. Tevens werden 14 projecten afgerond die resulteerden in 58 afzonderlijke artikelen in Nederlandse en Vlaamse dag- en weekbladen en/of op digitale journalistieke platforms. Daartoe behoort ook één fotoreportage, over vluchtelingen die de grens proberen over te steken. Voor een overzicht van de in 2018 binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek afgeronde projecten, zie **bijlage 4B**. Voor een uitvoeriger omschrijving van de betreffende publicaties verwijzen wij graag naar de site van het Fonds BJP.

Uit de fotoreportage van Cigdem Yuksel, die het kat-en-muisspel vastlegde tussen vluchtelingen en de politie aan de grens tussen Bosnië en Kroatië. Gepubliceerd in *de Volkskrant*.

Omdat de Regeling Onderzoeksjournalistiek dit boekjaar van start is gegaan, is er vanzelfsprekend nog weinig sprake van nominaties of gewonnen prijzen. Bij de afronding van dit verslag was de volgende in 2018 verschenen publicatie onderscheiden:

- Kelli van der Waals, 'Picture perfect. Het publieke leven van de smartphone-generatie (artikel, *Vrij Nederland*)
Winnaar van de Mercur prijs voor 'reportage van het jaar 2018'

Wel hebben de onderzoeksjournalistieke artikelen veel impact gegenereerd, in de vorm van Kamervragen en beleidsveranderingen. Zo heeft de artikelenserie van Jilles Mast en Bas van Beek in *Down to Earth Magazine* en *Follow the Money* geleid tot Kamervragen voor minister Kaag. Het onderzoek onder de naam CumEx files, waar onderzoeksjournalisten Eric Smit en Siem Eikelenboom aan bijdragen op *Follow the Money* heeft ook heel wat stof doen opwaaien. Dit onderzoek over Europese belastingfraude, verricht door een consortium van 19 mediapartners uit 12 landen onder leiding van het Duitse onderzoekscentrum Correctiv, haalde vrijwel alle Europese media. In reactie op de onthullingen pleit het Europees Parlement voor maatregelen tegen transacties waarbij ten onrechte een of meerdere keren dividendbelasting bij de belastingdiensten van de lidstaten wordt teruggevorderd. Het onderzoek loopt nog.

Ook het onderzoek van Ilona Dahl over gesponsorde artsen voor *Follow the Money* leidde tot Kamervragen. SP-Kamerlid Henk van Gerven vroeg minister Bruins naar de verborgen deals van topartsen met de hulpmiddelenindustrie. In februari 2019 is er een Kamerdebat geweest over deze kwestie. Daarnaast wierp het onderzoek van Eelke van Ark over zorgverzekeraars nieuw licht op het faillissement van de IJsselmeerziekenhuizen en het MC Slotervaart door de onthulling dat zorgondernemer Loek Winter een dubbele pet op had.

Hannah Kooy en Chloë Carlens schreven voor *Small Stream Media* over verdwenen vluchtelingkinderen in Europa. Om het bereik te vergroten, is dit project gepresenteerd op Argos Radio en zijn presentaties gegeven aan Cambridge University en het Tate Modern Museum in Londen tijdens de Internationale Dag van de Rechten van het Kind.

Regeling Talentontwikkeling

In november 2018 honoreerde het ministerie het voorstel van het fonds om met de extra middelen voor onderzoeksjournalistiek ook een talentontwikkelingsprogramma te starten. De Regeling Talentontwikkeling, die in 2019 van start zal gaan, bestaat uit een twee beurzen:

- *Beurs Expertisebevordering*
De Beurs Expertisebevordering is bestemd voor meer ervaren individuele journalisten die hun onderzoeksjournalistieke vaardigheden willen versterken, bijvoorbeeld door trainingen binnen of buiten Nederland, studiereizen, conferenties, workshops of detachering bij een gerenommeerde onderzoeksjournalist of onderzoeksredactie.
- *Beurs Jong Talent*
In de Beurs Jong Talent krijgt een journalist op de werkvloer een opleiding. De beurs wordt uitgewerkt in samenwerking met verschillende mediabedrijven en onderwijsinstellingen. Recentelijk afgestudeerde studenten krijgen voor een tot twee jaar een werkplek te midden van ervaren onderzoeksjournalisten. Aanvullend is er voor hen een scholingsprogramma.

Met deze twee regelingen moedigen we enerzijds jong journalistiek talent aan zich te bekwamen in de onderzoeksjournalistiek en bieden we anderzijds gevorderd talent en ervaren journalisten de kans zich (verder) te ontwikkelen binnen de onderzoeksjournalistiek.

Het fonds hoopt met de twee beurzen de kwaliteit van onderzoeksjournalistiek in Nederland duurzaam te versterken.

2. Speciale subsidieregelingen

Lira Startsubsidie voor jonge journalisten

Jaarlijks stelt de Stichting Lira vijf subsidies van €1.500,- ter beschikking, afkomstig uit het Lira Auteursfonds Reprerecht, bestemd voor jonge, beginnende journalisten voor het maken van (online) artikelen. In 2018 werd de Lira Startsubsidie toegekend aan:

- Matthijs de Groot, 'Dilemma's van de burgerrecherche, terug naar Den Dolder.' (artikel *Vrij Nederland*, verschenen in 2019): €1.500,-;
- Hannah Kooy en Chloë Carlens, 'Vluchtelingkinderen verdwijnen door gat in asielbeleid' (serie artikelen *Small Stream Media*, deels verschenen in 2018, rest volgt in 2019): €1.500,- (aangevuld tot €5.000,- uit Regeling Onderzoeksjournalistiek);
- Marjolein Koster, 'Veteranen in Bosnië, leven in vreedstijd' (artikel *Nederlands Dagblad*, verschenen in 2018): €1.500,- (aangevuld tot €1.745 uit Regeling Bijzondere Journalistiek);
- Tim Luimes, 'Anarchisme in tijden van crisis' (artikel *Vrij Nederland*, verschenen in 2018): €1.500,- (aangevuld tot €2.125,- uit Regeling Bijzondere Journalistiek);
- Mira Sys, 'Hoe methaan zich ongezien een weg baant richting atmosfeer' (artikel *De Correspondent*, verschenen in 2018): €1.500,-.

Journalist-in-residence, NIAS (Amsterdam)

Sinds 2006 kent het Fonds BJP een beurs van €10.000,- voor een verblijf van vijf maanden in het NIAS (Netherlands Institute for Advanced Study in the Humanities and Social Sciences). Van september 2017 tot en met januari 2018 verbleef journalist Sarah Venema als journalist-in-residence aan het NIAS om te werken aan haar boek 'Over de vluchtstrook' (werktitel). Ze reconstrueert de reis van Pippa Bacca en Silvia Moro, twee Italiaanse kunstenaars die in 2008 gekleed in bruidsjurken liftend door Europa trokken, van Milaan naar Jeruzalem. In Istanbul scheidden de wegen van de twee vrouwen, verdween Bacca en werd zij later verkracht en vermoord teruggevonden. Aan de hand van het verhaal van Bacca en Moro onderzoekt Venema waarom we zo bang zijn geworden om bij een vreemde in de auto te stappen. Hoe gevaarlijk is het eigenlijk? En wat gebeurt er als je het toch doet? De publicatie, bij Querido Fosfor, wordt verwacht in de loop van 2019.

Op onze [website](#) is terug te lezen hoe Sarah Venema haar verblijf in het NIAS ervaren heeft.

Journalist-in-residence, NIA (Athene)

In 2015 werd in navolging van de NIAS-beurs een jaarlijkse verblijfbeurs van €4.000,- aan het Nederlands Instituut Athene (NIA) ingesteld. In juni 2018 kende het Fonds BJP een NIA-beurs toe aan journalist Hans Moleman. Moleman verkende vanuit het Nederlands Instituut vooral Piraeus, de haven van Athene. Hij onderzocht daar hoe een Chinees staatsbedrijf erin geslaagd is om van een zieltogende Griekse staatshaven weer een renderende onderneming te maken. En wat is eigenlijk in bredere zin de invloed van China op Griekenland, zowel

sociaal-economisch als politiek? Een serie artikelen is eind 2018 en begin 2019 gepubliceerd in *Elsevier*.

3. Nieuwe Journalistiek

In 2018 was het tijd om de balans op te maken van het in 2014 gestarte project Nieuwe Journalistiek. Daarmee dook het fonds in de toekomst van de journalistiek: van technologische vernieuwingen tot nieuwe verdienmodellen. In de afgelopen vier jaar verschenen artikelen in verschillende dossiers: enerzijds over allerlei journalistieke ontwikkelingen, anderzijds werden zeven Nederlandse journalistieke start-ups gevolgd.

In 2018 verschenen in de verschillende dossiers (afsluitende) artikelen op www.nieuwejournalistiek.nl. Daarnaast werd een nieuw dossier geopend: dossier 'Stop de Persen'. Onder die naam werd namelijk op 8 juni het langverwachte congres georganiseerd, waar de resultaten van vier jaar Nieuwe Journalistiek werden gepresenteerd. De website www.nieuwejournalistiek.nl is in 2018 28.852 keer bezocht, door 24.538 unieke bezoekers.

Conferentie 'Stop de Persen'

Op 8 juni vond de conferentie 'Stop de Persen' plaats in Pakhuis de Zwijger in Amsterdam. Het gratis te bezoeken congres maakte de balans op na vier jaar intensief onderzoek naar journalistieke start-ups en trok ongeveer 200 bezoekers. Voor de conferentie werd Edwy Plenel naar Nederland gehaald, hoofdredacteur en oprichter van het Franse onderzoeksplatform *Mediapart*. Hij vertelde over de lange adem die hij heeft gehad bij het opzetten van *Mediapart*, over verschillende onthullingen die het platform deed én deelde zijn voornaamste les: dat elk mediaplatform slechts schatplichtig is aan de waarheid. Er was ook aandacht voor journalistieke innovaties, zoals branded content, factchecking en robotjournalistiek. Deze en andere onderwerpen kwamen aan bod in twee rondes van focussessies. De dag werd vervolgd met een panelgesprek met vertegenwoordigers van *De Correspondent*, *Reporters Online*, *Follow the Money* en *Blendle* – wat zijn de voornaamste lessen die zij leerden? Alexander Pleijter, projectleider Nieuwe Journalistiek zette uiteindelijk de belangrijkste bevindingen van het vier jaar durende onderzoek op een rijtje. Hij ruimde meteen een misverstand over start-ups uit de weg: het gaat bij een succesvolle start-up niet over de originaliteit van het idee, of de unieke positionering, maar om de degelijke uitvoering en goede marketing.

Debat met vertegenwoordigers van vier in het kader van het project Nieuwe Journalistiek gevolgde start-ups.

Edwy Plenel, oprichter van het Franse *Mediapart*

Op www.nieuwejournalistiek.nl zijn in het dossier 'Stop de Persen' verslagen van de conferentie te vinden: een geschreven verslag van Bob Witman, foto's van Bob Bronshoff, een getekend verslag van Eva Hilhorst en een artikel van projectleider Alexander Pleijter, waarin hij de resultaten van vier jaar Nieuwe Journalistiek bijeenbrengt.

Start-upproject

Aan een aantal van de onderzoeksdossiers over de zeven journalistieke start-ups zijn het afgelopen jaar reportages en interviews toegevoegd: een overzichtsartikel van Catrien Spijkerman in het dossier over *Blendle*, een artikel over de nieuwe formule van *Jalta*, door Frank van Kolschooten, een profiel van *Reporters Online*-oprichter Jan Jaap Heij en een interview met Bert Brussen, de man achter *The Post Online*, beide door Arno van 't Hoog.

Rond elke start-up is inmiddels een gelaagd dossier aangelegd waarin uiteenlopende onderwerpen worden behandeld, zoals de ontstaansgeschiedenis, de motieven voor de oprichting, de journalistieke missie, het beoogde verdienmodel, de technische realisatie, de betrokken partners en investeerders, de doelgroep en de (hoofd)redactionele organisatie.

Overige projecten

In de zomer van 2016 werd de subsidieregeling Nieuwe Journalistiek gesloten voor nieuwe aanvragen, derhalve zijn geen nieuwe projecten gehonoreerd. In 2018 werd een tweetal dossiers afgerond: het dossier Factchecken door Joran Custers, Peter Burger en Sebastiaan van der Lubben en het dossier Sociale Media door Gerard Janssen.

Vervolg van het project

In 2018 zijn, na afloop van de conferentie, de eerste stappen gezet op weg naar een vervolg van het project – om de ontwikkelingen van journalistieke start-ups en andere journalistieke innovaties die relevant zijn voor de positie van de onafhankelijke journalist in kaart te brengen en te analyseren. De mogelijkheden daarvoor worden in 2019 verder onderzocht.

4. Activiteiten

Brusseprijs voor het beste journalistieke boek

De Brusseprijs (een oorkonde en een geldbedrag van €10.000,-) bestaat sinds 2006 en is vernoemd naar de toonaangevende journalist en meester van de grote reportage M.J. Brusse (1873-1941). In 2018 werd de winnaar van de Brusseprijs voor het beste journalistieke boek voor de derde keer bekendgemaakt in een speciale, rechtstreekse uitzending van *NOS Met het Oog op Morgen*, vanuit studio Desmet te Amsterdam.

De jury – Jutta Chorus (voorzitter), Yasmina Aboutaleb en Eelco Bosch van Rosenthal – maakte op 23 april een shortlist van vijf journalistieke boeken bekend. De shortlist bestond uit de volgende titels:

- Johan van de Beek en Claire van Dyck, *Sultan en de lokroep van de jihad* (Balans)
- Peter Brusse, *Onder de mensen. M.J. Brusse (1873-1941) journalist* (Balans)
- Bas Haan, *De rekening voor Rutte. De Teevendeal, het bonnetje en de politieke prijs voor leugens* (Prometheus)
- Louis Hoeks, *'In geouwehoer kun je niet wonen'. Het leven van Jan Schaefer* (Atlas Contact)
- Niels Posthumus, *Liefdes verdriet. Verliefdheid, relaties en seks in het Zuid-Afrika van na de apartheid* (Unieboek | Het Spectrum)

In de aanloop naar de bekendmaking van de winnaar op zaterdag 9 juni waren de genomineerde auteurs te gast in vijf achtereenvolgende zaterdaguitzendingen van *Met het Oog op Morgen*.

V.l.n.r. Sheila Sitalsing, presentator *NOS Met Het Oog Op Morgen*, juryvoorzitter Jutta Chorus en winnaar Bas Haan. Foto: Bob Bronshoff.

In Studio Desmet presenteerden de genomineerde auteurs op 9 juni hun boeken tijdens een levendig voorprogramma, gepresenteerd door Elma Drayer. De uiteindelijke winnaar werd tijdens de live-uitzending van *Het Oog* bekend gemaakt door voorzitter Jutta Chorus. Winnaar werd 'De rekening voor Rutte. De Teevendeaal, het bonnetje en de politieke prijs voor leugens' geschreven door Bas Haan. In 'De rekening voor Rutte' doet Haan verslag van zijn journalistieke zoektocht naar het hoe en waarom van de geruchtmakende deal die officier van justitie Fred Teeven in 2000 sloot met voormalig drugshandelaar Cees Helman. De jury zei over 'De rekening voor Rutte': 'Het boek is meer dan de (goed) geschreven weerslag van een spannende zoektocht, meer ook dan een verslag van politieke en ambtelijke mores in en om het departement van Veiligheid en Justitie. Het is zelfs meer dan de nagel aan de doodskist van vier hooggeplaatste VVD'ers. Het is een leesbaar en leerzaam verslag van het journalistieke werk dat aan dit boek voorafging.'

Voor het zesde achtereenvolgende jaar trad ook *De Groene Amsterdammer* op als mediapartner van de Brusseprijs. De boekenbijlage van 30 mei 2018 was grotendeels gewijd aan de titels van de shortlist. Ook de samenwerking met *Het Oog* is zowel het Fonds BJP als de redactie van het goed beluisterde radioprogramma (200.000-300.000 luisteraars) wederom bijzonder goed bevallen. Zij wordt daarom in 2019 gecontinueerd.

Overige activiteiten en aandachtspunten:

In 2018 is het Fonds BJP nieuwe samenwerkingen aangegaan en heeft het samenwerkingen verder verdiept met (journalistieke) organisaties, partners en opleidingen die relevant zijn voor de positionering en het bereiken van diverse doelgroepen – zeker ook ten behoeve van de succesvolle uitvoering van de Regeling Onderzoeksjournalistiek.

In het kader van de Regeling Onderzoeksjournalistiek is er regelmatig overlegd met het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek (SvdJ), om ervoor te zorgen dat beide regelingen om de onderzoeksjournalistiek te versterken complementair zijn. Daarover vond in het voorjaar een bijeenkomst met de beide besturen plaats.

Op 10 juli 2018 organiseerden het Fonds BJP en het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek een bijeenkomst met belanghebbenden en betrokkenen om het te hebben over de uitvoering van de Regeling Onderzoeksjournalistiek. Omdat het ministerie van OCW de twee journalistieke fondsen heeft aangewezen om de extra gelden voor de onderzoeksjournalistiek te besteden, is het van groot belang de plannen in onderlinge samenhang af te stemmen op de behoefte vanuit het journalistieke veld. Bij de lunchbijeenkomst in Utrecht waren ongeveer 40 genodigden aanwezig, onder wie uitgevers en hoofdredacteurs van (regionale) media, wetenschappers en beleidsmakers.

Ook de samenwerking met de Vereniging van Onderzoeksjournalisten (VVOJ) is geïntensiveerd. Er is met regelmaat inhoudelijk overleg over onderzoeksjournalistieke initiatieven en platforms en over de nieuw te openen Regeling Talentontwikkeling. Het Fonds BJP was in november 2018 aanwezig bij de conferentie van de VVOJ in Antwerpen, waar samen met het SvdJ een voorlichtingssessie over de Regelingen Onderzoeksjournalistiek werd gegeven. Eveneens was er de mogelijkheid om met een medewerker van het Fonds BJP te 'speeddaten', om advies in te winnen over potentiële subsidieaanvragen.

Het Fonds BJP is verder als adviserend partner betrokken bij de Mediacafé's, georganiseerd door DeBuren, Vlaams-Nederlands huis voor cultuur en debat en de VVOJ. De bijeenkomsten vinden afwisselend plaats in Nederland en België en behandelen verschillende actuele journalistieke onderwerpen. Daarbij wordt eveneens samengewerkt met het SvdJ en met het Fonds Pascal Decroos.

Met het Vlaamse Fonds Pascal Decroos worden goede contacten onderhouden en kennis en ervaringen uitgewisseld over het implementeren van journalistieke subsidieregelingen.

In 2018 is de samenwerking met het Letterenfonds gecontinueerd, met name wat betreft de Biografieënregeling.

Educatie en talentontwikkeling

De in 2017 voorbereide pilot met studenten van de Christelijke Hogeschool in Ede (CHE) is in 2018 uitgevoerd. Er is aan de studenten voorlichting gegeven over het doen van een subsidieaanvraag en als onderdeel van het vak Onderzoeksjournalistiek hebben de studenten een subsidieaanvraag ingediend. Deze aanvragen zijn door een delegatie van het bestuur beoordeeld en beloond met een kleine toekenning, als het project leidde tot een publicatie.

Ook met de Masteropleiding journalistiek aan de Universiteit van Amsterdam (UvA) is wederom samengewerkt; daar werd aan de studenten voorlichting gegeven over de mogelijkheden van fondsenwerving.

Voor een succesvolle uitvoering van de Regeling Onderzoeksjournalistiek – zowel de subsidieregeling als de talentontwikkeling – hebben gedurende het hele jaar gesprekken plaatsgevonden met redacties van (regionale) media en met onderwijsinstellingen.

Voorlichting

Behalve op de conferentie van de Vereniging van Onderzoeksjournalisten (VVOJ), was het fonds ook aanwezig op de jaarlijkse conferentie van de Stichting Verhalende Journalistiek (SVJ) in Amsterdam.

Bij de conferentie 'De Regio Vecht Terug', op 25 april in Utrecht georganiseerd door het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek, was het Fonds BJP aanwezig met een informatiestand en de mogelijkheid tot 'speeddaten'.

Voor leden van De Coöperatie, een platform waarin freelance journalisten zich verenigen, is een workshop gegeven over het doen van een subsidieaanvraag.

Website en nieuwsbrief

In 2018 is de website van het Fonds BJP 18.452 keer geraadpleegd (bijna 4.000 keer vaker dan in 2017), door 11.051 unieke bezoekers. Sinds begin 2016 worden subsidieaanvragen ingediend via het aanvraagformulier op onze website. Verder is op de site onder meer informatie te vinden over de aanvraagprocedure, de Brusseprijs, de verschenen publicaties en de aankomende deadlines. De nieuwsbrief wordt ongeveer vijf keer per jaar onder 2000 adressen verspreid. Naast de communicatie via de website en de nieuwsbrief, maakt het Fonds BJP actief gebruik van sociale media.

Joëlle Terburg en Jessica Swinkels van het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten, dat het boek van Van Bergeijk ondersteunde. 'Interessant, hedendaags onderwerp' © Schuim

Directeur Jessica Swinkels en Hoofd Subsidierelaties Joëlle Terburg waren in het najaar van 2018 aanwezig bij de boekpresentatie van 'Überleven' van Jeroen van Bergeijk, die een tijd aan de slag ging als Uberchauffeur. Uit: *Het Parool / Schuim*, 9 oktober 2018.

5. Toekomst Fonds BJP

Het bestuur hoopt dat de stimulans van de (regionale) onderzoeksjournalistiek via de extra financiële impuls van het ministerie van OCW van structurele aard zal zijn. Het fonds ontving in 2018 een substantieel deel van die middelen en is voornemens in 2019 een aanvraag in te dienen om de inzet voor de (regionale) onderzoeksjournalistiek en talentontwikkeling te kunnen continueren.

Daarnaast zal het fonds zowel het ministerie als de volksvertegenwoordiging gevraagd en ongevraagd van advies en informatie voorzien op het gebied van de (onderzoeks)journalistiek en de positie van de individuele journalist.

In 2019 zal het bestuur met de directie werken aan een nieuwe aanvraag voor subsidie bij het ministerie van OCW om de activiteiten ook na 2020 in een vergelijkbare intensiteit en omvang voort te kunnen zetten. In de komende jaren wil het bestuur, naast de mogelijke aanvulling van het budget voor onderzoeksjournalistiek vanuit het ministerie, actief naar andere inkomstenbronnen en/of sponsors zoeken, zoals met een of meerdere waterschappen en eventuele private partijen. Onafhankelijkheid van het Fonds BJP is daarbij de belangrijkste leidraad.

Gezien de huidige en te verwachten hoeveelheid nieuwe aanvragen en de groei van het besteedbare budget, heeft het bestuur de directeur gevraagd een voorstel te formuleren voor een mogelijke aanpassing van het bestuursmodel, organisatiestructuur en beoordelingsprocedures die passend is bij de nieuwe situatie en aansluit bij de wijze waarop andere (publieke) fondsen zich hebben georganiseerd. Dit plan wordt in 2019 nader uitgewerkt, met het oog op de aanvraag bij het ministerie voor de periode 2021-2024.

6. Risicoparagraaf

De inkomsten van het Fonds BJP bestaan voor het overgrote deel uit subsidie van het ministerie van OCW. De beschikking over het bedrag dat het fonds in 2019 begroot heeft voor de Regeling Onderzoeksjournalistiek en de Regeling Talentontwikkeling kan het ministerie op zijn vroegst in juni 2019 definitief toezeggen. Een ander deel van de inkomsten van het fonds komt uit de royalty's van succesvolle eerder gehonoreerde projecten. Ook het Lira Auteursfonds Reprorecht levert een kleine bijdrage aan het subsidiebudget. Doordat het fonds grotendeels op één inkomstenbron leunt, ontstaat een zekere financiële kwetsbaarheid. Het bestuur is zich hiervan bewust en is daarom op zoek naar andere aanvullende inkomstenbronnen en/of sponsors. In 2018 is in dit verband de eerste aanzet gedaan voor een samenwerking met het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Vermoedelijk leidt dit in 2019 tot een bijdrage van dit waterschap aan de activiteiten van het fonds.

Financieel is het Fonds BJP gezond: er zijn geen schulden en de uitgaven vallen binnen de kaders van de beschikbare middelen. De Algemene Reserve is voldoende op peil om, mocht dat nodig zijn, de restantsubsidies van nog lopende projecten, salarissen en pensioenkosten van personeel te dekken.

Het kantoor van het Fonds BJP bestaat uit een directeur en een hoofd subsidierelingen. Samen vervullen ze 1,8 fte. Daarnaast zijn er een tijdelijke projectleider, een projectmedewerker, enkele freelancers en oproepkrachten. Hoewel de kleine formatie veel voordelen heeft – de overhead blijft laag en er kan efficiënt gewerkt worden – kan die het fonds ook kwetsbaar maken, mocht een van de medewerkers om welke reden dan ook uitvallen. Om de continuïteit te waarborgen worden de werkzaamheden vastgelegd in gedetailleerde werkbeschrijvingen en plannings, zodat die, indien noodzakelijk, ook door anderen uitgevoerd kunnen worden.

Het fonds wil op termijn zoveel mogelijk digitaal werken. Daartoe is de hardware in 2018 vernieuwd en zal het fonds in 2019 verdergaan met het onderzoek naar verdere digitalisering van de werkzaamheden. Daarbij zijn de beveiliging van persoonsgegevens en de vertrouwelijkheid van de inhoud van de aanvragen leidende principes. In overeenstemming met de Algemene Verordening Gegevensbescherming zijn verschillende maatregelen voor de bescherming van gegevens genomen.

Momenteel heeft het fonds geen BHV-organisatie. Met het oog op de gegroeide formatie is het fonds van plan daar in 2019 aandacht aan te besteden, door aan te sluiten bij de BHV-organisatie van de andere bewoners van het kantoorpand, het Van Deyssehuys van de Auteursbond, waar het fonds in is gevestigd.

7. Samenstelling bestuur, directie, personeel en adviseurspoule

Overeenkomstig de Governance Code Cultuur (zie verder) is de zittingstermijn van de bestuursleden twee termijnen van vier jaar.

Het bestuur van het Fonds BJP was ultimo 2018 als volgt samengesteld:

Roel Janssen

Voorzitter

Benoeming september 2015

Datum van aftreden cq herbenoeming september 2019

Hanca Leppink

Penningmeester

Benoeming oktober 2012 (herbenoemd oktober 2016)

Datum van aftreden november 2020

Paul Brill

Bestuurslid

Benoeming januari 2014 (herbenoemd januari 2018)

Datum van aftreden januari 2022

Abi Daruvalla

Bestuurslid

Benoeming april 2016

Datum van aftreden cq herbenoeming april 2020

Elma Drayer

Bestuurslid

Benoeming september 2015

Datum van aftreden cq herbenoeming september 2019

Laura de Jong

Bestuurslid

Benoeming juni 2018

Datum van aftreden cq herbenoeming juni 2022

Marc Josten

Bestuurslid

Benoeming juli 2013 (herbenoemd juli 2017)

Datum van aftreden juli 2021

In 2018 kende het Fonds BJP de volgende vaste personeelsbezetting:

Directeur: Jessica Swinkels (1 fte)

Hoofd Subsidieregelingen: Joëlle Terburg (0,8 fte)

Gezien de toegenomen werklast voor het bureau in verband met de implementatie van de nieuwe Regeling Onderzoeksjournalistiek, de voorbereidingen voor de Regeling Talentontwikkeling en de stijging van het aantal aanvragen, zijn de aanstelling van de directeur en van het hoofd subsidieregelingen lopende het verslagjaar vergroot naar resp. 1 fte en 0,8 fte.

Daarnaast is de formatie uitgebreid met de tijdelijke aanstelling van een:
Projectcoördinator Talentontwikkeling/Regeling Onderzoeksjournalistiek - Henk Bas (0,4 fte).

Verder is op oproep- en freelancebasis gebruik gemaakt van de diensten van:

Projectmedewerkers: Livia Benders en Eva Kiemeneij

Beleidsadviseur: Joost Vrieler

Communicatieadviseur: Bob Witman

Bij de advisering over aanvragen binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek heeft het fonds gebruik gemaakt van de kennis en expertise van externe adviseurs uit een adviseurspoule.

Per 31 december 2018 bestond die poule uit: Sinan Can, Claire van Dyck, Hans Goossen, Lucas van Houtert, Margalith Kleijwegt en Nikki Sterkenburg.

8. Wet Normering Topinkomens

Het Fonds BJP houdt zich aan de Wet Normering Topinkomens (WNT). Voor de honorering van de directeur volgt het Fonds BJP in grote lijnen de loonstructuur van de cao-Uitgeverijbedrijf. De bezoldiging blijft ruimschoots binnen de normen (voor details zie de Jaarrekening).

9. Governance Code Cultuur

Het bestuur volgt de aanbevelingen van de vernieuwde Governance Code Cultuur. De rol, taken en bevoegdheden van het stichtingsbestuur zijn vastgelegd in de statuten. Het bestuur bestaat uit zeven leden die aftreden volgens een vastgesteld rooster en onbezoldigd hun taak vervullen. Bij het aantrekken van nieuwe bestuursleden wordt gekeken naar journalistieke ervaring en specialistische kennis. Voorts streeft het Fonds BJP naar diversiteit in leeftijd en culturele achtergrond en naar een evenwichtige man-/vrouwverhouding. De huidige bestuurssamenstelling voldoet aan deze voorwaarden.

Het bestuur kiest uit zijn midden een voorzitter en penningmeester en formuleert de bij die functies gewenste kwaliteiten. De leden van het bestuur, evenals de directeur en andere medewerkers, mogen zelf geen gebruikmaken van de subsidies van het Fonds BJP. Indien een bestuurslid zodanige banden heeft met een aanvrager dat er een schijn van belangenverstremgeling kan ontstaan, dan onttrekt het bestuurslid zich aan de besluitvorming. Voor bestuur en medewerkers geldt strikte geheimhouding over de ontvangen projectvoorstellen.

Het bestuur beslist over de aanvragen binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek. Bij de beoordeling van aanvragen binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek maakt het fonds gebruik van adviezen van commissies die bestaan uit een delegatie van het bestuur, aangevuld met externe adviseurs. Deze adviseurs worden benoemd door de directeur en dienen een adviesprotocol te ondertekenen dat onder meer voorziet in afspraken over vertrouwelijkheid van informatie en het vermijden van de schijn van belangenverstremgeling. Ook bij de samenstelling van adviescommissies en incidentele jury's streeft het fonds naar een evenwichtige samenstelling die rekening houdt met diversiteit op het gebied van gender, leeftijd en culturele achtergrond.

Afgewezen aanvragers kunnen een verzoek doen tot heroverweging van de bestuursbeslissing, eventueel na aanpassing van de aanvraag. Die wordt dan opnieuw onderwerp van besluitvorming.

Het bestuur legt in het Jaarverslag verantwoording af over zijn handelen. Jaarverslag, Jaarrekening en accountantsverklaring worden openbaar gemaakt via de website. De Jaarrekening geeft inzicht in de diverse kostenposten en samenstelling ervan. De voorwaarden en criteria voor het beoordelen van aanvragen staan eveneens op de site, alsmede de publicaties die met een bijdrage van het Fonds BJP tot stand zijn gekomen.

10. Financiën

De extra middelen die het Fonds BJP in 2018 op projectbasis heeft ontvangen voor de Regeling Onderzoeksjournalistiek en Talentontwikkeling zijn afkomstig uit de mediabegroting. Conform de beschikking die het Fonds van het ministerie van OCW in november 2018 ontving, zijn deze in de jaarrekening opgenomen als bijlage. In de balans is het bedrag terug te vinden als 'vooruit ontvangen subsidie project.'

Van oudsher doet het Fonds BJP er alles aan de overheadkosten zoveel mogelijk te beperken. Zo worden de bestuurders niet bezoldigd en zijn de huurkosten laag. De personeelsformatie is in vergelijking tot andere fondsen uiterst bescheiden.

Toelichting op het exploitatieresultaat:

Het jaar werd afgesloten met een negatief exploitatieresultaat van €2.718,-. Voor 2018 was een negatief exploitatietekort begroot van €22.414. Het verschil van €19.696 ten opzichte van de begroting kan in hoofdlijnen als volgt worden verklaard.

	<u>Voordelig</u>	<u>Nadelig</u>
	€	€
Baten		
<u>Baten</u>		
Overige inkomsten	9.601	
Subsidie Ministerie OCW	10.582	
Overige bijdragen uit private middelen		5.000
Totaal opbrengsten	<u>20.183</u>	<u>5.000</u>
<i>Verschil baten ten opzichte van de begroting</i>	<u>15.183</u>	
Lasten		
Beheerslasten: personeelslasten	4.409	
Beheerslasten: materiële lasten	654	
Activiteitenlasten: materiële lasten		145
Lasten Coproducties		-
Verschil lasten ten opzichte van de begroting	<u>4.918</u>	<u>-</u>
<u>Rentebaten en -lasten</u>		
Rentebaten en inkomsten uit beleggingen		405
	-	<u>405</u>
<i>Verschil lasten ten opzichte van de begroting</i>	<u>4.918</u>	<u>405</u>
Resultaat ten opzichte van de begroting	<u>19.696</u>	<u>-</u>

Ten aanzien van de noodzakelijke kantoorkosten en de overige materiële lasten is het fonds er ook in 2018 in geslaagd de uitgaven met €28.046,- zo beperkt mogelijk te houden (begroot was €28.700,-).

In totaal werd in 2018 €328.133,- aan 46 projectsubsidies Regeling Bijzondere Journalistiek uitgekeerd (waarvan €7.500,- afkomstig uit de beschikbaar gestelde gelden van het Lira Auteursfonds Reprerecht). Daarmee werd in totaal €5.367,- minder uitgegeven aan projectsubsidies dan was begroot.

Het bedrag aan terugvloeiende subsidies, afkomstig uit ingetrokken projecten, was in 2018 €17.650,- minder dan de begrote €30.000,-. Het resultaat uit royalty-inkomsten bedroeg €44.601,- (€9.601,- meer dan de begrote €35.000,-). Het Fonds ontving een loon- en prijsbijstelling van de OCW-subsidie van €9.666,-. Van het gereserveerde bedrag van €30.000,- voor het project Nieuwe Journalistiek is in 2018 €24.607,- uitgekeerd. De geplande conferentie en actualisering van het startuponderzoek hebben plaatsgevonden.

De liquiditeitspositie van het de Stichting bedraagt 1,08 (€ 1.861.253/€ 1718.863) en is daarmee goed te noemen. Vergeleken met voorgaande jaren is de post liquide verder toegenomen. Deze post bestaat grotendeels uit de restsubsidies van de circa 150 lopende projecten, die na afronding van de projecten moeten worden uitbetaald. De stijging van deze post wordt verklaard door het toegenomen aantal toegekende projectsubsidies met de komst van de Regeling Onderzoeksjournalistiek.

De solvabiliteitspositie bedraagt 7,6% (€ 142.390/€1.861.863) dit is een vertekend beeld, omdat de balans extra lang is door de subsidie die nog moet worden aangewend voor aanvragen. Met een eigen vermogen van €142.390 is financiële positie van het Fonds BJP naar het oordeel van het bestuur gezond.

Voorafgaand aan elk van de negen bestuursvergaderingen is steeds een tussenbalans opgemaakt teneinde de omvang van de resterende financiële ruimte voor projectsubsidies te kunnen beoordelen. In juli werd duidelijk dat de regeling onderzoeksjournalistiek van start kon gaan. Een aantal (24) van de reeds toegekende onderzoeksjournalistieke projectsubsidies kon hierdoor worden overgeheveld naar de nieuwe Regeling Onderzoeksjournalistiek, waardoor de begroting Regeling Bijzondere Journalistiek meer ruimte kreeg. Hierdoor is het aantal toegekende subsidies voor deze regeling lager dan in voorgaande jaren.

Toegekende subsidies Regeling Bijzondere Journalistiek 2018

1

Karin Amatmoekrim
Anil Ramdas, de biografie
Boek | Prometheus (2020)
€10.500,-

2

Paulien Bakker
Wat volgt op een vergissing
Boek | Nijgh en Van Ditmar (2019)
€11.150,-

3

Paulien Bakker en Bernadet de Prins
'Still flower?' Portretten in de Albanese vrouwengevangenis
Artikel en fotoreportage | *Opzij* (2019)
€1.400,-

4

Mona van den Berg en Wies Ubags
De bok Jojo is de trots van de arme Braziliaan
Artikel | *Trouw, De Verdieping* (2019)
€1.075,-

5

Marjan Berk
Hofdames
Boek | Atlas Contact (2019)
€7.000,-

6

Henri Beunders
Tattoo spijt
Boek | Walburg Pers (2019)
€8.275,-

7

Mark Blaisse
Een kerstboom in Riyad
Boek | Uitgeverij Balans (2020)
€8.000,-

8

Frank Bokern
Crapuul – kroniek van een krottenwijk

Boek | Uitgeverij Van Oorschot (2019)

€16.204,-

9

Matthias Declercq

Urk

Boek | Angèle en Podium (2020)

€8.750,-

10

Menno de Galan

De eerste Turk. Türker Atabek en de immigratie van Turken naar Nederland

Boek | Thomas Rap (2020)

€7.000,-

11

Annemarie van Geel

Saoedische vrouwen

Boek | Prometheus (2020)

€16.035,-

12

Janny Groen en Sakir Khader

Irak na IS

Boek | Balans (2019)

€14.000,-

13

Claudia Heinermann

Siberian Exiles

Artikel en fotoreportage | *de Volkskrant* (2019)

€5.000,-

14

Bregje Hofstede

Hoe slaapt de 21e eeuw?

Serie artikelen | *Vrij Nederland* (2019)

€4.250,-

15

Jenne Jan Holtland

Bommenkoerier

Boek | Uitgeverij Podium (2021)

€20.000,-

16

Margalith Kleijwegt
Welkom Today
Boek | Atlas Contact (2020)
€2.780,-

17

Adwin de Kluyver
Het gedroomde Noorden
Boek | Uitgeverij Spectrum (verschenen in 2019)
€5.250,-

18

Marjolein Koster
Met veteranen terug naar Bosnië
Artikel | *Nederlands Dagblad* (verschenen in 2018)
€1.745,- (waarvan €1.500,- Lira Startsubsidie)

19

Marijn Kruk
Europese verkiezingen en nationaalpopulisme
Serie artikelen | *De Groene Amsterdammer* en *Trouw* (2024)
€6.500,-

20

Lizzy van Leeuwen
Maatschappelijke discussie rond de komst van een slavernijmuseum
Serie artikelen | *De Groene Amsterdammer* (2019)
€3.460,-

21

Tjitske Lingsma
De Molukken – een laboratorium voor vrede?
Artikel | *De Groene Amsterdammer* (2019)
€4.740,-

22

Tim Luimes
Hoe Griekse linksradicalen hun kans op een revolutie kregen en verspeelden
Serie artikelen | *Vrij Nederland* (verschenen in 2018)
€2.125,- (waarvan €1.500,- Lira Startsubsidie)

23

Jacqueline Maris en Inge Hondebrink
Follow the oil & meet the people
Artikelen | *De Groene Amsterdammer*, *NRC* en *MO*
€5.000,- (aanvullende subsidie)

24

Gert Meijer en Frank Jeurig
Het meisje dat spoorloos verdween
Serie artikelen | *Dagblad van het Noorden* (verschenen in 2018)
€7.750,-

25

Robert Misset
Federer-Nadal – unieke rivaliteit
Boek | Atlas Contact (verschenen in 2019)
€2.500,-

26

Sonny Motké
Camiel Eurlings: opkomst en ondergang van een zondagskind
Boek | Prometheus (2019)
€5.250,-

27

Hélène Munganyende en Heleen Debeuckelaere
Afrikaanse wijken in Europa
Serie artikelen | *De Groene Amsterdammer* (2019)
€3.500,- (Startsubsidie)

28

Judit Neurink
Kapotgeschoten Belofte; herinneringen aan tien jaar Irak
Boek | Uitgeverij Jurgen Maas (2019)
€9.000,-

29

Koos Neuvel
Nora en het drama van de eetstoornis
Boek | Uitgeverij Podium (2019)
€8.000,-

30

Minka Nijhuis
De verdeeldheid in Myanmar is groter dan ooit. 'Hak ze in stukken!'
Artikel | *De Groene Amsterdammer* (verschenen in 2019)
€4.490,-

31

Enzo Pérès-Labourdette
Reportage Spitsbergen
Boek | Leopold (2019)
€1.750,-

32

Annemarie Postma

Samen sterk

Boek | Atlas Contact (2019)

€12.000,-

33

Eefje Rammeloo

Worden Noord- en Zuid-Korea ooit herenigd? Het kleine broertje met het kernwapen

Artikelen | *De Groene Amsterdammer* (verschenen in 2018) en *Elsevier* (2019)

€4.722,-

34

Bea Ros en Winnifred Jelier

Cito 50 jaar: tijd voor een feestje?

Serie artikelen | *Didactief* (2019)

€8.750,-

35

Kees Ruys

De geladen stilte van Groot Waling. Het leven van Paulus 'Pongky' van den Broeke (1963),
de laatste perkenier van Banda

Boek | Uitgeverij In de Knipscheer (2021)

€15.000,-

36

Karin Sitalsing

Schaduwmacht provinciehuis

Artikel | *Vrij Nederland* (2019)

€3.500,-

37

Brenda Stoter

Jezedi's en de genocide door IS

Boek | De Arbeiderspers (2019)

€9.990,-

38

Jeroen Thijssen

Johannes van Dam. De biografie

Boek | Nieuw Amsterdam (verschenen in 2018)

€5.787,-

39

Alex Tieleman

Van terreurnest tot integratielab

Aanslagen in Spanje

Artikel | *Trouw, De Verdieping* (verschenen in 2018)

€1.650,-

40

Hugo Verkley

De spelen van Solomon

Boek | Ambo Anthos (2020)

€10.000,-

41

Machlien Vlasblom

Wij waren supermannen

Boek | Boom Uitgevers (2020)

€5.000,-

42

Freke Vuijst

Wat te doen met standbeelden van helden die geen helden blijken te zijn?

Artikel | *Vrij Nederland* (verschenen in 2019)

€2.725,-

43

Kelli van de Waals

Picture Perfect: Het publieke leven van de smartphone-generatie

Boek | Atlas Contact (2020)

€11.200,-

44

Ivo van Woerden

De vreemdeling in de tuin

Boek | Uitgeverij Meulenhoff (2019)

€9.850,-

45

Pete Wu

Liefde, racisme en bananen

Boek | Das Mag Uitgevers (2019)

€14.000,-

46

Sanne Zurné

Kiribati, het zinkende paradijs

Fotoreportage | *OneWorld, Het Parool* en *VPRO gids* (2019)

€1.500,-

Toegekende subsidies Regeling Onderzoeksjournalistiek 2018

1

Yasmina Aboutaleb

De Marokkanen

Boek | Thomas Rap (2020)

€17.500,-

2

Joukje Akveld

Naar Afrika

Boek | Uitgeverij Podium (2020)

€10.500,-

3

Hans Ariëns en Manon Stravens

Koehandel: de belangen achter de huidige veehouderij

Serie artikelen, online/multimediale productie | *Follow the Money, Trouw* en *OneWorld* (2019)

€3.300,-

4

Eelke van Ark

Zorgverzekeraar

Serie artikelen en boek | *Follow the Money*

€3.500,- (Vooronderzoeksubsidie)

5

Stephanie Bakker en Yvonne Brandwijk

Life after peace

Longread | *De Groene Amsterdammer*

€7.500,-

6

Jeroen van Bergeijk

Werken bij Bol.com

De prijs van koopgemak

Longread | *De Volkskrant* (verschenen in 2018)

€13.460,-

7

Wendelmoet Boersema

Gronings Goud

Boek | Ambo Anthos (2019)

€10.000,-

8

Tijs van den Boomen
Expeditie stedelijk veld
Boek | Querido Fosfor (2019)
€10.450,-

9

Maaïke Borst
Uit het moeras
Serie artikelen | Dagblad van het Noorden (verschenen in 2019)
€8.400,-

10

Menno van den Bos
Almere: blauwdruk van een landschap zonder journalistieke controle?
Artikel of reportage | *Vrij Nederland* (2019)
€1.950,-

11

Sylvana van der Braak en Simone Peek
De wereld achter die fijne Rijnreis blijkt helemaal niet zo fijn te zijn
Artikel en radio reportage | *Trouw*, *Investico* en *Argos* (verschenen in 2018)
€4.050,-

12

Ron Broeders
Propaganda 2.0: Data mining software als wapen. Wie blaast de EU op in het stemhok?
Artikel | *Small Stream Media* (2019)
€3.500,- (Vooronderzoeksubsidie)

13

Pierre Crom en Ivana Ivkovic
Subjectio
Video- en online multimediale productie | *NRC*, *Politico Europe* en *Coda Story* (2019)
€13.955,-

14

Ilona Dahl
Artsen
Serie artikelen | Follow the Money (verschenen in 2018)
€3.500,- (Vooronderzoeksubsidie)

15

Klaas van Dijken
De kindsoldaten van Soedan
Serie artikelen | *Trouw* (2019)
€3.500,- (Vooronderzoeksubsidie)

16

Patrick Dorder

De macht of onmacht van de stadsdeelcommissie

Film | *Salto* (2019)

€3.500,- (Vooronderzoeksubsidie)

17

Maartje Duin

Meesters en knechten

Audio | OVT (VPRO) (2020)

€4.500,-

18

Bram Ebus

Smokkelparadijs

Artikel of reportage, longread, serie artikelen, video, audio, online/multimediale productie, fotografie | *De Correspondent*, *InfoAmazonia* en *Correo del Caroni* (2019)

€5.664,-

19

Siem Eikelenboom

Amersfoortse aanbestedingen

Online multimediale productie | *Stadsbron* (2019)

€3.500,-

20

Maurice Geluk

Wie bezit onze stad?

Serie artikelen | *Vers Beton* (2018)

€7.000,-

21

Jari Goedegebuure

Slimme Stad

Serie artikelen, longread | *Het Parool* (2019)

€3.500,- (Vooronderzoeksubsidie)

22

Jeroen Groot

Reportageserie: de echte prijs voor onze grondstoffen

Serie artikelen, longread | *Het Financieel Dagblad* (2019)

€1.750,- (Vooronderzoeksubsidie)

23

Jeroen Groot

Onderzoeksreis Congo, volg het kobalt

Bijlage 1B – Toegekende subsidies Regeling Onderzoeksjournalistiek 2018

Artikel of reportage, longread | *Het Financieel Dagblad* (2019)

€5.000,-

24

Mathijs de Groot

Dilemma's van de burgerrecherche – terug naar Den Dolder

Artikel | *Vrij Nederland*

€1.500,- (Lira Startsubsidie)

25

Ludo Hekman

Verdwenen kinderen

Serie artikelen | *Trouw*

€8.750,-

26

Ludo Hekman en Klaas van Dijken

Fishy Business

Artikel of reportage, video, online/multimediale productie | *KRO-NCRV* en een dagblad (2019)

€9.188,-

27

Monique Huijdink

Dak – en thuislozen

Serie artikelen en audio | *Straatnieuws* en *Reporters Online* (2019)

€4.000,-

28

Gerard Janssen

Capture The Flag

Serie artikelen | *Vrij Nederland* (2020)

€12.525,-

29

Bert de Jong

Van wie is het landschap?

Serie artikelen | *Noorderbreedte* (verschenen in 2019)

€3.500,-

30

Arnold Karskens

Onderzoek Midden-Oosten

Serie artikelen en boek | *De Groene Amsterdammer* en *Uitgeverij Q*

€20.000,-

Bijlage 1B – Toegekende subsidies Regeling Onderzoeksjournalistiek 2018

31

Hannah Kooy en Chloë Carlens

Vluchtelingenkinderen verdwijnen door gat asielbeleid

Serie artikelen en radio reportage | *Small Stream Media* en *Argos* (verschenen in 2018 en onderzoek loopt nog)

€5.000,- (waarvan €1.500,- Lira Startsubsidie)

32

Karlijn Kuijpers, Tim Staal en Thomas Muntz

'Privacy? Achterhaald'. Personeel als een verzameling data

Longread | *De Groene Amsterdammer* en *Investico* (verschenen in 2018)

€5.400,-

33

Eugene Leenders

De Rechte Rug

Artikel of reportage, boek, audio | *BDU* (2019)

€3.000,-

34

Alex van de Leest

Projectontwikkeling in Castricum

Serie artikelen en fotografie | *Nieuwsblad voor Castricum (BDU)* (2019)

€3.500,- (Vooronderzoeksubsidie)

35

Harry Lensink en Marian Husken

Ondermijning

Serie artikelen en online/multimediale producties | *Vrij Nederland* (2019)

€4.500,- (Vooronderzoeksubsidie)

36

Jilles Mast en Bas van Beek

Vloeibaar aardgas in Mozambique

Serie artikelen en longread | *Down to Earth magazine* (verschenen in 2018) en *Follow the Money*

€3.500,- (Vooronderzoeksubsidie)

37

Jilles Mast en Bas van Beek

Vloeibaar aardgas in Mozambique

Serie artikelen en longread | *Down to Earth magazine* (verschenen in 2018) en *Follow the Money*

€5.250,- (Vervolgsubsidie)

Bijlage 1B – Toegekende subsidies Regeling Onderzoeksjournalistiek 2018

38

Yvonne van der Meent
Verborgen alcoholleed
Artikel of reportage | *De Groene Amsterdammer* (2019)
€7.413,-

39

Roos Menkhorst
'Inburgeren doe je zo'
Boek | Querido Fosfor (2020)
€20.000,-

40

Jessica Merkens
Schaatsen
Artikel of reportage, serie artikelen | *Friesch Dagblad, Small Stream Media, Reporter radio, De Volkskrant* (2019)
€3.500,- (Vooronderzoeksubsidie)

41

Marten Minkema
Nieuw Gronings Peil
Audio, online/multimediale productie | *VPRO* (2019)
€6.250,-

42

Huib Modderkolk
Het is oorlog (maar niemand ziet het)
Boek | Uitgeverij Podium (2019)
€16.625,-

43

Hans Moleman
Het mirakel van Piraeus
Serie artikelen | *Elsevier* (verschenen in 2018)
€4.000,- (NIA subsidie)

44

Ad Nuis
The Greek Connection
Video, audio, online/multimediale productie, fotografie | *VPRO en Vrij Nederland* (2019)
€10.500,-

45

Peter Olsthoorn
Hoe nepnieuws de uitslag van de Nederlandse verkiezingen beïnvloedde
Serie artikelen | *Reporters online* (verschenen in 2018)

Bijlage 1B – Toegekende subsidies Regeling Onderzoeksjournalistiek 2018

€4.000,-

46

Lisa Peters en Marlies Pilon

De bijsluiter van onze geboortepolitiek in Oost-Afrika

Artikel of reportage, longread, audio, online/multimediale productie | *De Correspondent*, *De Groene Amsterdammer*, *OneWorld* en *VPRO Bureau Buitenland* (2019)

€6.820,-

47

Pim Peterse en Eva Meesterberends

Spoedlocaties

Serie artikelen, longread, audio, online/multimediale productie | *De Limburger* en *Bureau voor Lokale Zaken* (2019)

€3.500,- (Vooronderzoeksubsidie)

48

Anouk Ruhaak en Parcival Weijnen

Data-gedreven landbouw

Serie artikelen | *De Groene Amsterdammer* en *Trouw* (2019)

€3.500,- (Vooronderzoeksubsidie)

49

Anouk Ruhaak en Parcival Weijnen

Data-gedreven landbouw

Serie artikelen | *De Groene Amsterdammer* en *Trouw* (2019)

€3.500,- (Vervolgsubsidie)

50

Froukje Santing

Identiteit op de werkvloer

Serie artikelen | *De Groene Amsterdammer* (verschenen in 2019)

€6.675,-

51

Merlijn Schoonenboom

Een kruis op het paleis. Duitsland en de nieuwe zoektocht naar culturele identiteit

Boek | *Querido* (2019)

€10.500,-

52

Silvan Schoonhoven en Olof van Joolen

‘Liggen blijven!’

Achter de schermen bij de mariniers van De Punt en de terreuracties van 1973-1978

Boek | *Nieuw Amsterdam* (verschenen in 2018)

€10.500,-

53

Eric Smit, Siem Eikelenboom en Arno van der Wal
CumEx Files
Serie artikelen | *Follow the Money* (verschenen in 2018)
€13.500,-

54

Margot Smolenaars
Tweederde meldingen van kindermishandeling blijft te lang liggen
Artikel | *Vers Beton* (verschenen in 2018) en *NRC* (verschenen in 2019)
€2.625,-

55

Mira Sys
Uit tienduizenden bootputten lekt het broeikasgas methaan. Wie doet de deksel erop?
Longread | *De Correspondent* (verschenen in 2018)
€1.500,- (Lira Startsubsidie)

56

Mira Sys
De gevolgen van zoutwinning in Friesland
Longread | *Follow the Money* (verschenen in 2019)
€2.680,-

57

Kees van Unen
Thuiszorg heeft de toekomst, vooral in de psychiatrie. 'Tussen de gekken word je gekker'
Serie artikelen | *Vrij Nederland* (eerste artikel verschenen in maart 2019)
€2.000,-

58

Sarah Venema
Over de vluchtstrook
Boek | *Querido Fosfor* (2019)
€10.000,- (NIAS subsidie)

59

Kelli van der Waals
Wat smartphones doen met het leven van tieners
Longread | *Vrij Nederland* (verschenen in 2018)
€4.020,-

60

Parcival Weijnen en Bram Logger
NovaMedia
Serie artikelen | *Follow the Money* (2019)
€3.500,- (Vooronderzoeksubsidie)

Bijlage 1B – Toegekende subsidies Regeling Onderzoeksjournalistiek 2018

61

Emiel Woutersen, Anouk Ruhaak en Thomas Muntz

Pijnstillers in de polder

Longread | *De Groene Amsterdammer* (2019)

€3.500,- (Vooronderzoeksubsidie)

62

Emiel Woutersen, Anouk Ruhaak en Thomas Muntz

Pijnstillers in de polder

Longread | *De Groene Amsterdammer* (2019)

€3.500,- (Vervolgsubsidie)

63

Cigdem Yuksel

Shadow game

Artikel of reportage, online/multimediale productie, fotografie | *De Volkskrant* (2020)

€3.500,- (Vooronderzoeksubsidie)

64

Louis Zweers

BUIT

Boek | Boom Uitgevers (2019)

€3.500,- (Vooronderzoeksubsidie)

65

Louis Zweers

BUIT

Boek | Boom Uitgevers (2019)

€15.000,- (Vervolgsubsidie)

Niet gehonoreerde subsidieverzoeken

Van de 190 reguliere aanvragen die het Fonds BJP in 2018 ontving voor de Regeling Bijzondere Journalistiek, werden er 111 afgewezen waarvan 19 op formele gronden.

De afwijzingen op formele gronden betroffen subsidieverzoeken die niet aan één of meerdere voorwaarden, genoemd in de leidraad subsidieaanvragen, voldeden (uitgave in eigen beheer, geen intentieverklaring van een uitgever/hoofdredactie, ten tijde van de aanvraag al nagenoeg afgerond).

Het bestuur heeft 92 aanvragen op inhoudelijke gronden afgewezen. Twee verzoeken waren bij het afsluiten van het jaar nog in behandeling (aangehouden, met verzoek om nadere informatie). De meest voorkomende redenen om verzoeken op inhoudelijke gronden af te wijzen waren:

- Het ontbreken van een journalistieke en/of actuele invalshoek (te algemeen, te veel een overzichtswerk, geschiedkundig, educatief of te persoonlijk van aard);
- Twijfel over de kwaliteit van het uiteindelijke product (opzet oppervlakkig, ondoordacht werkplan, twijfel over stijl en schrijfvaardigheid);
- Niet bijzonder genoeg, behorend tot reguliere journalistiek;
- Te weinig actualiteitswaarde, geen toegevoegde waarde;
- Te beperkt belang van het onderwerp voor een algemeen publiek (te specialistisch, te particulier);
- De overtuiging dat het project ook zonder de steun van het fonds tot stand zal komen.

Niet gehonoreerde projecten

(In het kader van de vertrouwelijkheid zijn de projectnamen aangepast)

B = boek / A = artikel / SA = serie artikelen / F = fotoproject / L = longread / X = anders

Onderwerp	Medium	Gevraagd in €
1 Afro-Amerikaanse soldaten	B	16.125
2 Agent WOII	B	12.800
3 Amerikaanse wet	L	1.750
4 Amsterdam in eerste helft 20 ^e eeuw	B	15.000
5 Beijing en Seoul	SA	2.750
6 Bevrijding Groningen	SA en B	76.555
7 Biografie cabaretier	B	20.000
8 Biografie fotograaf	B	14.700
9 Biografie hoge ambtenaar	B	14.000
10 Biografie kappers	B	10.500
11 Biografie koningin	B	15.365
12 Biografie letterkundige	B	4.500
13 Biografie letterkundige en advocaat	B	3.932,50
14 Biografie politicus	B	20.000

Bijlage 2A – Niet gehonoreerde subsidieverzoeken Regeling Bijzondere Journalistiek 2018

15	Biografie schrijfster	B	16.125
16	Biografie schrijfster	B	12.800
17	Biografie schrijver	B	1.750
18	Biografie schrijver	B	15.000
19	Biografie verzetsman	B	2.750
20	Biografie vrouwelijke minister	B	76.555
21	Biografie zangeres	B	20.000
22	Blockchain	SA	14.700
23	Bokser	B	14.000
24	Botenbouw	B	10.500
25	Burcht in Marokko	X	15.365
26	Canada	A	4.500
27	Chemische industrie	SA en B	3.932,50
28	Chili	B	20.000
29	Cholesterol	B	16.125
30	Cocaine	SA	12.800
31	Colombia	L of B	1.750
32	Conferentie	X	15.000
33	Correspondentschap	B	2.750
34	Criminaliteit in Deventer	B	76.555
35	De Ardennen	B	20.000
36	De Bijlmer	X	14.700
37	De Stelling van Amsterdam	B	14.000
38	Depressie	B	10.500
39	Doden in Sahara	L	15.365
40	Drugsoorlog Mexico	B	4.500
41	Europese integratie en identiteit	B	3.932,50
42	Financiële volwassenheid	SA	20.000
43	Financiën starters	SA	16.125
44	Geschiedenis Nederlandse krant	B	12.800
45	Geschiedenis New York	SA	1.750
46	Geschiedenis Urk	B	15.000
47	Gezin uit Midden-Europa	L	2.750
48	Griekenland	L	76.555
49	Griekse jeugd	SA	20.000
50	Japan	SA en B	14.700
51	Jubileum	B	14.000
52	Kanker	B	10.500
53	Kinderen met achterstand	A	15.365
54	Klassenmaatschappij	B	4.500
55	Koningshuis	B	3.932,50
56	Koreaanse oorlog	B	20.000
57	Kunst	B	16.125

Bijlage 2A – Niet gehonoreerde subsidieverzoeken Regeling Bijzondere Journalistiek 2018

58	Kunst en wetenschap	B	16.125
59	Landbouwsector	B	12.800
60	Levensverhalen	SA	1.750
61	Lokale democratie	B	15.000
62	Lokale politiek	B	2.750
63	Maatschappelijk opvoedideaal	B	76.555
64	Mens en landschap	SA	20.000
65	Mensen in Amsterdam	SA	14.700
66	Migratiebeleid	SA	14.000
67	Missionaris Venezuela	B	10.500
68	Molukse samenleving	F	15.365
69	Mondriaan	B	4.500
70	Monografie componist	B	3.932,50
71	Monografie kunstenaar	B	20.000
72	Merwedekanaal	SA	16.125
73	Muzikale familie	B	12.800
74	Natuur en mens	B	1.750
75	Natuurbeschermers in Suriname	SA	15.000
76	Nederlandse muzikant	B	2.750
77	Neergangdenken	B	76.555
78	Nepnieuws	B	20.000
79	Oost-Europa	X	14.700
80	Opgebroken families	F	14.000
81	Palestijnse vluchtelingen	SA	10.500
82	Pedofilie	B	15.365
83	Persoonlijk verleden	B	4.500
84	Poëzie	B	3.932,50
85	Polen	B	20.000
86	Populisme in Europa	B	16.125
87	Protestbeweging in Marokko	B	12.800
88	Razzia	B	1.750
89	Rechtsstaat	B	15.000
90	Robots	B	2.750
91	Rusland	F	76.555
92	Russische dreiging	B	20.000
93	Saoedi-Arabië	B	14.700
94	Schoolschietpartijen in VS	B	14.000
95	Soedan	A	10.500
96	Spanje	B	15.365
97	Spookdorpen	SA	4.500
98	Startups in Nederland	SA	3.932,50
99	Stedelijk Gymnasium	B	20.000
100	Studieboek film	B	16.125

Bijlage 2A – Niet gehonoreerde subsidieverzoeken Regeling Bijzondere Journalistiek 2018

101	Surinaamse agent	B	19.450
102	Taxibranche	B	10.200
103	Venezuela	SA	10.000
104	Verdraagzaamheid en identiteit	B	20.000
105	Voedsel	B	12.000
106	Vrouwelijke leiders	B	7.080
107	Vrouwen	B	20.000
108	Vrouwen	B	3.500
109	Woerden	B	18.000
110	XTC	B	10.000
111	Zoektocht verzetslid	B	10.984

Niet gehonoreerde subsidieverzoeken Regeling Onderzoeksjournalistiek

Van de 72 aanvragen die het Fonds BJP in 2018 ontving voor de Regeling Onderzoeksjournalistiek, werden er 30 afgewezen waarvan 5 op formele gronden.

De afwijzingen op formele gronden betroffen subsidieverzoeken die niet aan één of meerdere voorwaarden, genoemd in de leidraad subsidieaanvragen, voldeden (uitgave in eigen beheer, geen intentieverklaring van de uitgever/hoofdredactie, ten tijde van de aanvraag al nagenoeg afgerond). Ook kwam het voor dat subsidieverzoeken voor het opstarten van een grootschalig journalistiek project of (onderzoeks)redactie bij het Fonds BJP terechtkwamen nadat ze waren doorverwezen of afgewezen door het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek. Omdat de criteria van de twee fondsen verschillen, voldeden de aanvragen die na afwijzing of doorverwijzing niet waren aangepast niet aan de eisen van het Fonds BJP. Zo waren de aanvragers vaak hoofdredacteuren in plaats van journalisten.

Het bestuur heeft 24 aanvragen op inhoudelijke gronden afgewezen. Twee verzoeken waren bij het afsluiten van het jaar nog in behandeling (aangehouden, met verzoek om nadere informatie). De meest voorkomende redenen om verzoeken op inhoudelijke gronden af te wijzen waren:

- Twijfels aan het onderzoeksjournalistieke karakter van het project (qua inhoud of werkwijze);
- Het ontbreken van een actuele en/of invalshoek (te algemeen, te veel een overzichtswerk, geschiedkundig, educatief of te persoonlijk van aard);
- Twijfel over de kwaliteit van het uiteindelijke product (opzet oppervlakkig, ondoordacht werkplan, twijfel over stijl en schrijfvaardigheid);
- Niet bijzonder genoeg, behorend tot reguliere journalistiek;
- Te weinig actualiteitswaarde, geen toegevoegde waarde;
- Te beperkt belang van het onderwerp voor een algemeen publiek (te specialistisch, te particulier);
- De overtuiging dat het project ook zonder de steun van het fonds tot stand zal komen.

Niet gehonoreerde projecten

(In het kader van de vertrouwelijkheid zijn de projectnamen aangepast)

B = boek / A = artikel / SA = serie artikelen / F = fotoproject / L = longread / AU = audio / M = Multimediaal project / V= video / X = anders

Onderwerp	Medium	Aangevraagd in €
1 Aardgaswinning in Groningen	AU en F	17.000
2 Aardgaswinning in Groningen	AU en F	5.000
3 Angstcultuur in verpleeghuizen	A	1.770
4 Burgerparticipatie	L en M	15.750
5 Buurthuizen	A, L, AU, M, F	7.040
6 Colombia	B of A	11.363
7 Criminaliteit	SA, V en AU	9.875
8 Deradicaliseringsprogramma's	AU	3.500
9 Duurzame doelstellingen	A en F	1.750
10 Fotokrant West-Brabant	M en F	63.000
11 Gemeente Dokkum	SA of L	7.800
12 Genderongelijkheid in scriptiebeoordelingen	A en SA	177.550
13 Groenbeleid in Castricum	SA, F en X	2.590
14 ICT in overheidsinstanties	A, SA, L, V, AU, M	4.880
15 Maffia	AU	6.000
16 Naoorlogse Joodse familie	AU	4.500
17 Onderwijs wereldwijd	B en SA	7.000
18 Ontvoerde Japanners	V	3.500
19 Perzisch nieuwjaar	V	4.000
20 Pinksterkerken	SA en L	7.088
21 Porno	V en M	35.000
22 Prostitutie Antillen	V	4.287,50
23 Rwandese tuinman	B	3.590
24 Socotra	SA en F	5.000
25 Spaanse wielrenner	AU	8.175
26 Stationsgebied Utrecht	A, SA, L, V, AU, M	89.700
27 Venezuela	A, SA, V, AU, L, M	14.224,50
28 Verslaafdenopvang	A of SA	4.675
29 Waterschapsverkiezingen	A of L	4.160
30 Zorg en participatiesamenleving	SA	10.000

Financiële afwikkeling

Bij de bepaling van de omvang van het subsidiebedrag wordt uitgegaan van de volgende normen:

- Onkosten (reis-, verblijf- en kantoorkosten) worden à fond perdu toegekend;
- Honorariumbijdrage van maximaal €1.750 per fulltime maand (het aantal maanden is begrensd, het maximaal toe te kennen subsidie bedraagt €20.000);
- Er kan alleen subsidie worden aangevraagd voor nog te verrichten werkzaamheden/nog te maken onkosten, gerekend vanaf de deadline van de betreffende subsidieronde;
- Bij boekprojecten moeten honoraria tot 75% van het uitgekeerde bedrag worden terugbetaald uit eventueel te ontvangen royalty's;
- Van de toegekende subsidie wordt bij aanvang twee derde deel uitgekeerd, het resterende bedrag wordt overgemaakt nadat het project is voltooid, de publicatie in het bezit is van het Fonds BJP en aan alle andere voorwaarden is voldaan;
- Desgevraagd moet de ontvanger van subsidiegelden een afrekening overleggen van de gemaakte kosten.

Het is mogelijk dat bij wijze van uitzondering, op grond van het bijzondere karakter van een aanvraag of project, van deze regels wordt afgeweken.

Het Fonds kan ertoe besluiten de subsidie geheel of gedeeltelijk terug te vorderen dan wel de resterende subsidie niet uit te betalen, indien:

- Het project niet, of niet geheel, wordt uitgevoerd binnen de afgesproken termijn;
- Het project niet overeenkomstig de door het Fonds BJP gehonoreerde aanvraag is uitgevoerd;
- De aanvrager in strijd handelt met de in de leidraad vastgelegde voorwaarden;
- Een voor de beoordeling van de aanvraag relevante omstandigheid niet of onjuist is vermeld;
- De door het Fonds BJP verleende steun niet in de publicatie(s) is vermeld.

Het fonds kan, op grond van een met redenen omkleed verzoek van degene aan wie subsidie is verleend, besluiten van terugvordering af te zien.

Afgeronde publicaties 2018 in de Regeling Bijzondere Journalistiek

De eeuw van J.L. Heldring (1917-2013)
Een biografie
Hugo Arlman
Boek | Uitgeverij Van Oorschot

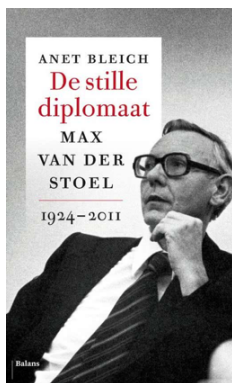
Future Cities
Stephanie Bakker en Yvonne Brandwijk
Multimediale artikelen | *de Volkskrant* en eigen webserie

Uberleven
Undercover als Uberchauffeur
Jeroen van Bergeijk
Boek | Ambo Anthos

Het bestverkochte boek ooit (met deze titel)
Hoe cijfers ons leiden, verleiden en misleiden
Sanne Blauw
Boek | De Correspondent

De stille diplomaat
Max van der Stoel (1924-2011)
Anet Bleich
Boek | Balans

Syriërs in Turkije
Ans Boersma
Artikel | *OneWorld*

Diva
Het onthullende verhaal over hoe Amsterdamse Jetje heel Hollywood op stelten zette en een wereldberoemde filmster werd
Erik Brouwer
Boek | Uitgeverij Bern

Dit was het nieuws niet
De Correspondent
Bloemlezing; een aantal artikelen van verschillende auteurs in dit boek is tot stand gekomen met subsidie van het Fonds BJP
Boek | De Correspondent

Hier is het feestje
Werry Crone
Fotoboek | Uitgeverij HannaBoek

Cannabis tegen kanker: hype of houvast?
Christel Don
Artikel | *Vrij Nederland*

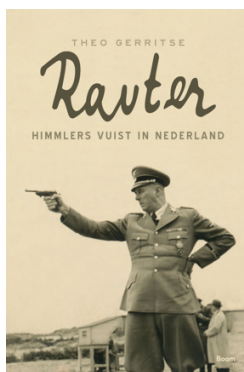
Sporen van Uschi K.
Een reconstructie
Ad van den Dool
Boek | Ambo Anthos

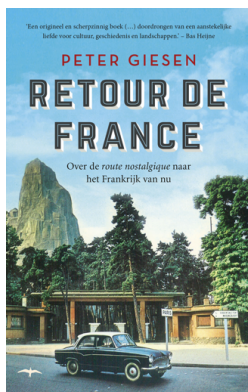
Wat kiest Rotterdam?
Guido van Eijck en Saskia Naafs
Serie artikelen | Vers Beton en *De Groene Amsterdammer*

Dit vuur dooft nooit
Een jaar bij de PKK
Frédérique Geerdink
Boek | Unieboek het Spectrum

Rauter
Himmlers vuist in Nederland
Theo Gerritse
Boek | Boom

Retour de France
Over de route nostalgique naar het Frankrijk van nu
Peter Giesen
Boek | Thomas Rap

De Marshalleilanden
De emotionele strijd van de Marshalleilanders tegen de stijgende zeespiegel
Anne-Gine Goemans
Artikel | *De Volkskrant* en *De Morgen (Zeno)*

De bokser
Het leven van Max Moszkovicz
Marcel Haenen
Boek | Querido

Er zijn nog 17 miljoen wachtenden voor u
Dertig jaar marktwerking in Nederland
Sander Heijne
Boek | De Correspondent

Een knipperend ogenblik
Portret van Remco Campert
Mirjam van Hengel
Boek | De Bezige Bij

De Ideënoorlog
Lennart Hofman en Andreas Staahl
Serie online artikelen | De Correspondent en Mondiaal Nieuws

Groot geld op Curaçao
Afscheid van een belastingparadijs
Ton de Jong
Boek | LM Publishers

Operatie laat niets in leven
Het bizarre verhaal van oorlogsmisdadiger Guus Kouwenhoven
Arnold Karskens en Henk Willem Smits
Boek | Uitgeverij Q

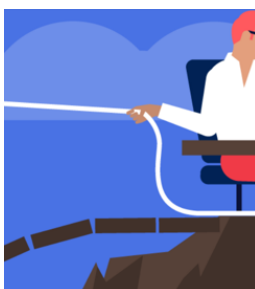
'Het gaat om heel eenvoudige dingen'
Jean Leering en de kunst
Paul Kempers
Boek | Valiz

Kansen van Krimp
Katja Keuchenius en Brechtje Keulen
Serie artikelen | *Vrij Nederland*, *Small Stream Media*, *Down to Earth Magazine* en *Straatkrant Z!*

Met veteranen terug naar Bosnië
Marjolein Koster
Artikel | *Nederlands Dagblad*

'Ik ben financieel gehandicapt gemaakt'
Schuldenaars onder schrikbewind
Karlijn Kuijpers, Thomas Muntz en Tim Staal
Artikelen | *De Groene Amsterdammer* en *Investico*

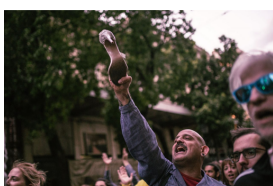
Uber voor alles
Hoe de on demand-economie ons leven beïnvloedt
Rens Lieman
Boek | *Business Contact*

Vuile grond in Redichemse Waard
'De recreatieplas wordt een afvoerputje'
Bram Logger
Artikel | *De Gelderlander*

Young in Prison
3.700 mannen en een enkele vrouw: foto's uit de grootste
gevangenis van Afrika
Kadir van Lohuizen
(Online) fotoreportage | *Vrij Nederland*

Hoe Griekse linksradicalen hun kans op een revolutie kregen en
verspeelden
Tim Luimes
Serie artikelen | *Vrij Nederland*

Koeweit op de prairie
Het zwarte goud in Williston
Jacqueline Maris en Inge Hondebrink
Artikel | *De Groene Amsterdammer* en *NRC Handelsblad*

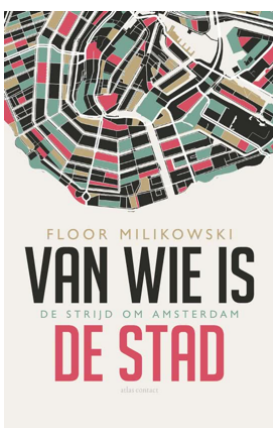
Trump gaf zijn fiat voor een oliepijpleiding, nu is er vreugde én
onrust in deze prairiestaten
Jacqueline Maris en Inge Hondebrink
Artikel | *NRC Handelsblad*

Hoe alcoholproblemen zich voortplanten
Yvonne van de Meent
Artikel | *Vrij Nederland*

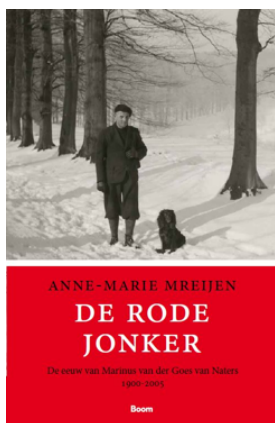
Het meisje dat spoorloos verdween
Een zedelijke serie over het vermiste meisje Willeke Dost
Gert Meijer en Frank Jeuring
Serie artikelen | *Dagblad van het Noorden*

Van wie is de stad?
De strijd om Amsterdam
Floor Milikowski
Boek | Atlas Contact

De eeuw van Gisèle
Mythe en werkelijkheid van een kunstenares
Annet Mooij
Boek | De Bezige Bij

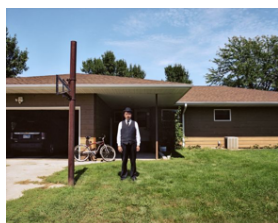
De rode jonker
De eeuw van Marinus van der Goes van Naters 1900-2005
Anne-Marie Mreijen
Boek | Boom

De jongeren die Nederland niet wil
Katja van Nimwegen
Artikel | *Vrij Nederland*

REPORTERS ONLINE

Hoe nepnieuws de uitslag van Nederlandse verkiezingen beïnvloedde
Peter Olsthoorn
Artikel | Reporters Online

Citizen of two worlds
Samuel en Henk Otte
Fotoreportage | *Trouw* en *De Gezinsgids*

Onbeperkt vruchtbaar
Een zoektocht naar de uiterste houdbaarheidsdatum van het
Larissa Pans
Boek | De Bezige Bij

Van kleermaker tot Kapo
De oorlog van een Duits-Joodse vluchteling
Aline Pennewaard
Boek | Nieuw Amsterdam

Overtoerisme
Hoe houden we onze steden heel?
Eveline Rethmeier
Serie Artikelen | *Vrij Nederland*

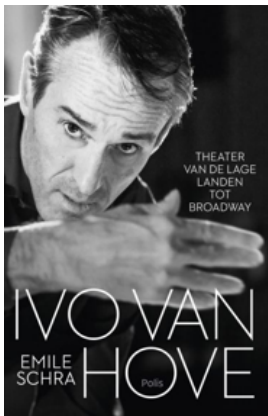
Het complot tegen Europa
Kemal Rijken
Blogserie | *De Groene Amsterdammer*

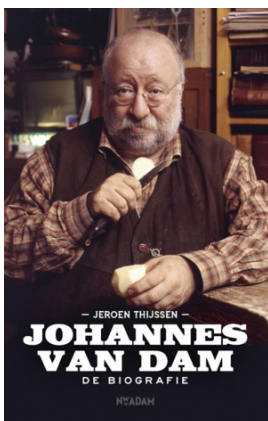
Laura H.
Het Kalifaatmeisje uit Zoetermeer
Thomas Rueb
Boek | Das Mag

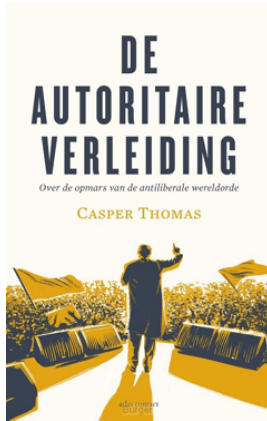
Wereldburgers van de Voorstreek
Kirsten van Santen e.a.
Longread | *De Leeuwarder Courant*

Ivo van Hove
Theater van de Lage Landen tot Broadway
Emile Schra
Boek | Polis

Johannes van Dam
De biografie
Jeroen Thijssen
Boek | Nieuw Amsterdam

De autoritaire verleiding
Over de opmars van de antiliberaal wereldorde
Casper Thomas
Boek | Atlas Contact

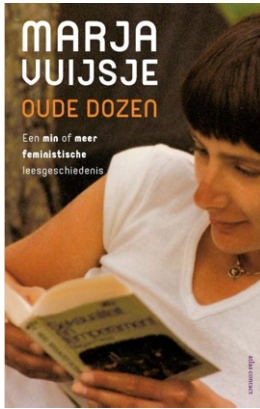
Van terreurnest tot integratielab
Aanslagen in Spanje
Alex Tieleman
Artikel | *Trouw, De Verdieping*

HEMA
De onwaarschijnlijke ontsnapping van een nationaal icoon
Stefan Vermeulen
Boek | Uitgeverij Prometheus

De school voor administratie
Anja Vink
Serie artikelen | *Vrij Nederland*

Oude dozen
Een min of meer feministische leesgeschiedenis
Marja Vuijsje
Boek | Atlas Contact

De man op de dijk
Het grenzeloze verhaal van de grauwe kiekendief
Elvira Werkman
Boek | KNNV Uitgeverij

Afgeronde publicaties 2018 – Regeling Onderzoeksjournalistiek

Wie controleert de zorgverzekeraar?
Eelke van Ark
Serie artikelen | *Follow the Money*

Aardgas in Mozambique
Bas van Beek & Jilles Mast
Serie artikelen | *Down to Earth magazine* en *Follow the Money*

Werken bij Bol.com
De prijs van koopgemak
Jeroen van Bergeijk
Artikel | *de Volkskrant*

De wereld achter die fijne Rijnreis blijkt helemaal niet zo fijn te zijn
Sylvana van den Braak en Simone Peek
Artikel en radioreportage | *Trouw, Investico* en *Argos*

Gesponsorde artsen
Ilona Dahl
Serie artikelen | *Follow the Money*

'Liggen Blijven'

Achter de schermen bij de mariniers van De Punt en de terreuracties van 1973-1978

Olof van Joolen en Silvan Schoonhoven

Boek | Nieuw Amsterdam

Lost in Europe

Hannah Kooy en Chloë Carlens

Serie online artikelen | *Small Stream Media*

'Privacy? Achterhaald'

Personeel als een verzameling data

Karlijn Kuijpers, Thomas Muntz en Tim Staal

Artikelen | *De Groene Amsterdammer* en *Investico*

Het mirakel van Piraeus

Hans Moleman

Serie artikelen | *Elsevier Weekblad*

The CumEx Files

Hoe banken en brokers Europese belastingdiensten voor miljarden beroofden

Eric Smit & Siem Eikelenboom

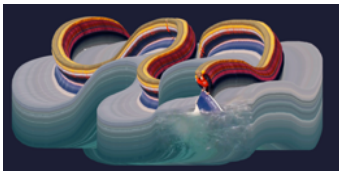
Serie online artikelen | *Follow the Money*

Tweederde meldingen van kindermishandeling blijft te lang liggen
Margot Smolenaars
Artikel | *Vers Beton*

Uit tienduizenden boorputten lekt het broeikasgas methaan.
Wie doet de deksel erop?
Mira Sys en Jelmer Mommers
Longread | *De Correspondent*

Nieuwe extreme politieke bewegingen
Dimitri Tokmetzis, Mick van Biezen en Dennis l'Ami
Serie artikelen | *De Correspondent*

Picture Perfect
Het publieke leven van de smartphone-generatie
Kelli van der Waals
Artikel | *Vrij Nederland*

Een nachtelijke game
Cigdem Yuksel
Artikel | *de Volkskrant*

JAARREKENING 2018

van

STICHTING FONDS BIJZONDERE JOURNALISTIEKE
PROJECTEN

INHOUD	pag.
<u>jaarrekening 2018</u>	
balans	1
exploitatie rekening	2
grondslagen van waardering en resultaatbepaling	4
kasstroomoverzicht	5
toelichting op de balans	6
toelichting op exploitatie rekening	9
bijlage regeling onderzoeksjournalistiek	13
controleverklaring van de onafhankelijke accountant	14

BALANS (na resultaatverdeling)

	31-12-2018 €	31-12-2017 €	31-12-2018 €	31-12-2017 €
ACTIVA				
<i>vaste activa</i>				
materiële vaste activa	11.929	997		
<i>vlottende activa</i>				
vorderingen en overlopende activa	1.261	9.481	142.390	145.108
liquide middelen	1.848.063	592.506		
	1.849.324	601.987	1.066.602	435.874
			614.876	2.687
			5.539	19.315
			31.846	
			1.718.863	457.876
totaal activa	<u>1.861.253</u>	<u>602.984</u>	<u>1.861.253</u>	<u>602.984</u>
PASSIVA				
eigen vermogen				
algemene reserve				121.210
bestemmingfonds OCW NJ				23.898
kortlopende schulden				
voortuitontvangen subsidie OCW				
nog te betalen subsidies				
belastingen en premies sociale verzekeringen				
overige schulden				
totaal passiva			<u>1.861.253</u>	<u>602.984</u>

EXPLOITATIEREKENING

	exploitatie 2018 €	begroting 2018 €	exploitatie 2017 €
<i>baten</i>			
directe opbrengsten			
overige inkomsten			
royalties	44.601	35.000	42.085
subsidie Ministerie OCW			
structurele subsidie OCW	413.502	405.000	405.916
loon- en prijsbijstelling	9.666	7.586	7.586
overige bijdragen uit private middelen			
lirafonds	7.500	7.500	7.500
donatie/sponsoring	-	5.000	-
totale subsidies en bijdragen	<u>430.668</u>	<u>425.086</u>	<u>421.002</u>
totale baten	<u>475.269</u>	<u>460.086</u>	<u>463.087</u>
 <i>lasten</i>			
beheerlasten			
personeel	99.091	103.500	104.447
materieel	28.046	28.700	30.158
totaal beheerlasten	<u>127.137</u>	<u>132.200</u>	<u>134.605</u>
activiteitenlasten			
activiteitenlasten materieel	<u>350.645</u>	<u>350.500</u>	<u>389.650</u>
totale lasten	<u>477.782</u>	<u>482.700</u>	<u>524.255</u>
saldo uit gewone bedrijfsvoering	<u>- 2.513</u>	<u>- 22.614</u>	<u>- 61.168</u>
saldo rentebaten en- lasten	<u>- 205</u>	<u>200</u>	<u>17</u>
exploitatieresultaat	<u>2.718</u>	<u>- 22.414</u>	<u>- 61.151</u>

EXPLOITATIEREKENING

	<u>exploitatie 2018</u> €	<u>begroting 2018</u> €	<u>exploitatie 2017</u> €
Het exploitatieresultaat is als volgt verdeeld:			
- mutatie algemene reserve	21.180	-	-
- mutatie bestemmingfonds OCW NJ	<u>- 23.898</u>	<u>- 22.414</u>	<u>61.151</u>
	<u>- 2.718</u>	<u>- 22.414</u>	<u>- 61.151</u>

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

De jaarrekening is ingericht overeenkomstig de eisen die in het kader van de Wet op het specifieke cultuurbeleid van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen worden gesteld. De eisen in het kader van de Wet op het specifieke cultuurbeleid zijn vervat in bepalingen uit het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen. De eisen zijn beschreven in het Handboek financiële verantwoording cultuursubsidies instellingen. RJ 640 'Organisaties zonder winststreven' wordt toegepast.

grondslagen van waardering

Tenzij hieronder anders is vermeld zijn activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

materiële vaste activa

De bedrijfsmiddelen zijn gewaardeerd tegen aanschafwaarde onder aftrek van de afschrijvingen. De afschrijving bedraagt een vast percentage van de aanschafwaarde en vindt plaats naar tijdsgelang op basis van de verwachte economische levensduur. Hierbij wordt rekening gehouden met de fiscale regelgeving.

Het afschrijvingspercentage bedraagt:

computer: 20%.

grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het saldo van de op de verslagperiode betrekking hebbende opbrengsten en kosten. De kosten zijn gewaardeerd tegen historische uitgaafprijzen. De verantwoording van royalty's vindt plaats op basis van ontvangen opgaven van uitgevers tot en met het moment van vaststellen van de jaarrekening.

KASSTROOMOVERZICHT

	2018		2017	
	€	€	€	€
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>				
Exploitatieresultaat:		2.718	-	61.151
		544		544
Aanpassingen voor:				
Afschrijving materiële vaste activa	544		544	
		544		544
Veranderingen in werkkapitaal:				
Afname vorderingen	8.220		3.812	
Toename kortlopende schulden	1.260.987		56.114	
		1.269.207		59.926
Kasstroom uit operationele activiteiten:		1.267.033		681
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>				
Kasstroom uit investeringsactiviteiten:		11.871		-
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>				
Kasstroom uit financieringsactiviteiten:				
Mutatie geldmiddelen		1.278.904		681
Toelichting op de geldmiddelen				
Stand per 1 januari		592.506		593.187
Mutatie geldmiddelen		1.255.557		681
		1.848.063		592.506
Stand per 31 december		1.848.063		592.506

Voor het opstellen van het kasstroomoverzicht is de indirecte methode gehanteerd.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

materiële vaste activa

het verloop van de materiële vaste activa in 2018 is als volgt:

	Totaal €	Computers €	Meubilair €
aanschafwaarde begin boekjaar	8.590	3.615	4.975
cum. afschrijvingen	- 7.593	- 2.618	- 4.975
boekwaarde per begin boekjaar	997	997	-
 <i>mutaties in boekjaar</i>			
investering computers	11.871	11.871	
afschrijvingen	- 939	- 939	-
aanschafwaarde per ultimo boekjaar	20.461	15.486	4.975
cum. afschrijvingen tot en met 2018	8.532	- 3.557	- 4.975
boekwaarde per ultimo boekjaar	11.929	11.929	-
	31-12-2018 €		31-12-2017 €

vorderingen en overlopende activa

nog te ontvangen subsidie Lira Fonds	-	7.500
subsidie ingetrokken projecten		1.000
voortuitbetaalde kosten	1.261	981
	1.261	9.481

De post "subsidie ingetrokken projecten" betreft een bedrag dat in het verleden is gereserveerd voor een project dat uiteindelijk echter niet of slechts ten dele is uitgevoerd. Om die reden is de subsidie teruggevorderd.

liquide middelen

hoog rendement deposito	1.816.569	536.569
ABN-AMRO bank	31.494	55.917
kas	-	20
	1.848.063	592.506

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
eigen vermogen		
algemene reserve	142.390	121.210
bestemmingsfonds OCW NJ	-	23.898
	142.390	145.108

Het verloop van het eigen vermogen kan als volgt worden weergegeven:

algemene reserve

saldo per 1 januari	121.210	121.210
bij: resultaatbestemming	21.180	-
saldo per 31 december	142.390	121.210

De algemene reserve geeft het vrij besteedbaar vermogen van de organisatie weer. Het bestuur streeft naar een omvang van het vermogen gelijk aan de jaarlijkse beheerlasten. Deze omvang is gewenst om de projecten te kunnen afwikkelen en de verplichtingen richting personeel en derden bij discontinuïteit te kunnen voldoen.

bestemmingsfonds OCW NJ

saldo per 1 januari	23.898	85.049
bij: resultaatbestemming	- 23.898	- 61.151
saldo per 31 december	-	23.898

voortontvangen subsidie OCW

nog te besteden RO project	1.066.602	-
----------------------------	-----------	---

nog te betalen subsidies

nog te betalen subsidies	614.876	435.874
--------------------------	---------	---------

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
belastingen en premies sociale verzekering		
loonheffing december	5.268	2.687
nog te betalen pensioen	<u>271</u>	<u>-</u>
	<u>5.539</u>	<u>2.687</u>
overige schulden		
accountant	9.075	6.292
reservering vakantiegeld	6.819	3.028
nog te betalen netto loon	1.400	-
boekhouding/salarisadministratie	363	-
nog te betalen nieuwe journalistiek	-	8.495
nog te betalen activiteitenlasten	<u>14.189</u>	<u>1.500</u>
	<u>31.846</u>	<u>19.315</u>

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

De door het Fonds BJP gehanteerde recoupementregeling voor boekprojecten voorziet in een royaltyafdracht van maximaal 75% van de verstrekte honorariumsubsidie. Van de bedragen die het Fonds BJP op basis van dit royaltyrecht tegemoet kan zien, is echter geen betrouwbare inschatting te maken vanwege de volgende omstandigheden:

De ontwikkeling van de boekverkoop is een uiterst onzekere factor, op basis waarvan geen voorspellingen zijn te doen. Bovendien heeft het royaltyrecht betrekking op alle boekpublicaties waarvoor sinds de oprichting van het Fonds BJP in 1990 een honorariumsubsidie is verstrekt. Over het gros van deze boekprojecten ontvangt het fonds al geruime tijd geen royalty-inkomsten meer aangezien de verkoop is gestagneerd. Hiervoor geldt echter geen vaste termijn. Het is immers niet uitgesloten dat een boek na verloop van tijd weer gaat verkopen vanwege een hernieuwde actualiteitswaarde.

Het royaltyrecht houdt geen rekening met het voorschot dat door de uitgever zelf aan de auteur is verstrekt. Wanneer hiervan sprake is, dan zal de uitgever dit voorschot namelijk altijd eerst met de auteur verrekenen voordat afdracht aan het Fonds BJP plaatsvindt.

Er is een huurovereenkomst voor De Laressestraat 125-sous. Huurprijs 2018 € 8.566. Vanaf 1 oktober 2015 wordt het gehuurd voor onbepaalde tijd. Opzegging 3 maanden. Per 1 juni 2018 wordt er een extra ruimte aan de Laressestraat 125-sous gehuurd voor € 6.000 per jaar (€ 3.500 voor de extra ruimte in 2018 t.b.v. RO).

OCW heeft een toezegging gedaan van € 400.000 per jaar voor de jaren 2019 t/m 2020.

TOELICHTING OP EXPLOITATIEREKENING

	exploitatie 2018 €	begroting 2018 €	exploitatie 2017 €
<i>beheerlasten</i>			
beheerlasten personeel			
salarissen	122.381	70.000	73.253
reservering vakantiegeld	3.791	5.000	5.764
sociale lasten	22.501	15.000	14.317
bijdrage ziektekostenverzekering	2.595	3.000	1.828
pensioenlasten	11.207	8.500	7.302
onkostenvergoedingen	1.024	1.500	1.250
diversen	302	500	733
doorberekende personeelslasten RO	- 64.710	-	-
	<u>99.091</u>	<u>103.500</u>	<u>104.447</u>
beheerlasten materieel			
huisvesting	8.566	9.000	8.538
kantoorkosten	7.537	6.000	5.893
accountantskosten	6.075	6.000	8.218
boekhouding/salarisadministratie	3.073	4.500	3.424
algemene publiciteitskosten	3.886	1.200	1.131
bestuurskosten	2.365	1.500	1.800
afschrijvingskosten	544	-	544
advieskosten	-	500	610
doorberekende algemene kosten RO	- 4.000	-	-
	<u>28.046</u>	<u>28.700</u>	<u>30.158</u>

TOELICHTING OP EXPLOITATIEREKENING

	exploitatie 2018 €	begroting 2018 €	exploitatie 2017 €
<i>activiteitenlasten</i>			
activiteitenlasten materieel			
verleende subsidies OCW	320.633	326.000	367.875
verleende subsidie Lirafonds	7.500	7.500	7.500
brusseprijs	18.555	17.000	17.548
subsidie ingetrokken projecten	- 20.650	-30.000	- 15.000
	326.038	320.500	377.923
 nieuwe journalistiek			
nieuwe journalistiek	24.607	30.000	11.727
	24.607	30.000	11.727
 totaal activiteitenlasten	 350.645	 350.500	 389.650

Voor specificatie van de post verleende subsidies 2018 verwijzen wij naar het Bestuursverslag.

TOELICHTING OP EXPLOITATIEREKENING

prestatieverantwoording

overige instellingen	2018	voorgenomen activiteiten	2017
toegekende projecten	46		63
toegekende projecten Regeling Onderzoeksjournalistiek	65		

De WNT is van toepassing op Stichting Fonds Journalistieke projecten. Het voor Stichting Fonds Bijzondere Projecten toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

WNT-verantwoording 2018 Fonds Bijzondere journalistieke projecten

Gegevens 2018	J.P. Swinkels	J.P. Swinkels
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1-31/3	1/4-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,8	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging 2018		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	12.225	48.875
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
	12.225	48.875
totaal bezoldiging 2018		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	37.800	141.750

WNT-verantwoording 2017 Fonds Bijzondere journalistieke projecten

Gegevens 2017	M.H.B.B. Wolf	J.P. Swinkels
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1-31/08	15/8 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,8	0,8
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging 2017		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	37.610	18.450
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
	37.610	18.450
totaal bezoldiging 2017		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	96.533	54.300

TOELICHTING OP EXPLOITATIEREKENING

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Het bestuur van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten:

R.C. Janssen, voorzitter

J.A.B. Leppink, secretaris penningmeester

M.J.P.H. Josten

P.F.P.M. Brill

E.M. Drayer - van der Zwan

A. Daruvalla

L.H. de Jong

De leden van het bestuur ontvangen geen bezoldiging.

BIJLAGE REGELING ONDERZOEKSJOURNALISTIEK

	exploitatie 2018 €	begroting 2018 €
subsidie Ministerie OCW		
subsidie Regeling Onderzoeksjournalistiek	1.000.000	1.000.000
subsidie Talentontwikkeling	600.000	600.000
	1.600.000	1.600.000
 regeling onderzoeksjournalistiek (RO)		
RO subsidie projecten	425.219	800.000
RO beurs jong talent	-	400.000
RO beurs praktijkverdieping	-	120.000
RO coördinatie	21.695	70.000
RO advies	1.000	17.000
RO pr, voorlichting en communicatie	22.168	35.000
RO ontwikkeling, onderzoek en evaluatie	1.638	35.000
RO beheerslasten personeel	45.965	80.000
RO beheerslasten huisvesting	3.500	8.000
RO beheerslasten kantoor	4.000	15.000
RO beheerslasten administratie	1.751	6.000
RO beheerslasten accountant	3.472	6.000
RO beheerslasten bestuur	2.595	1.000
RO beheerslasten representatie	-	2.000
RO beheerslasten afschrijvingen	395	5.000
	533.398	1.600.000
onderhanden project voor 2019/2020	1.066.602	-

Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

De Lairessestraat 125-sous

1075 HH Amsterdam

020-6386295

www.fondsbjp.nl / fonds@fondsbjp.nl